

Areál vinohradské vodárny Praha 10 - Vinohrady č. p. 725

Stavebněhistorický průzkum

Ing. arch. Kateřina Knotová

Ing. arch. Martin Kolovský

Ing. arch. Michal Profant

Mgr. Václav Chmelíř, Ph.D.

ZIP o. p. s. – Západočeský institut pro ochranu a dokumentaci památek
Tomanova 3, 301 00 Plzeň

URL: www.zip-ops.cz, tel.: +420 377 422 338

IČO: 26324105, DIČ: CZ26324105, bank. spojení: 78-1601640227/0100

říjen 2020

Výsledky tohoto stavebněhistorického průzkumu nenahrazují závazná vyjádření příslušných orgánů státní památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění.

Předložený elaborát podléhá příslušným autorským právům, chránícím duševní vlastnictví autorů, publikace je možná jen s jejich souhlasem.

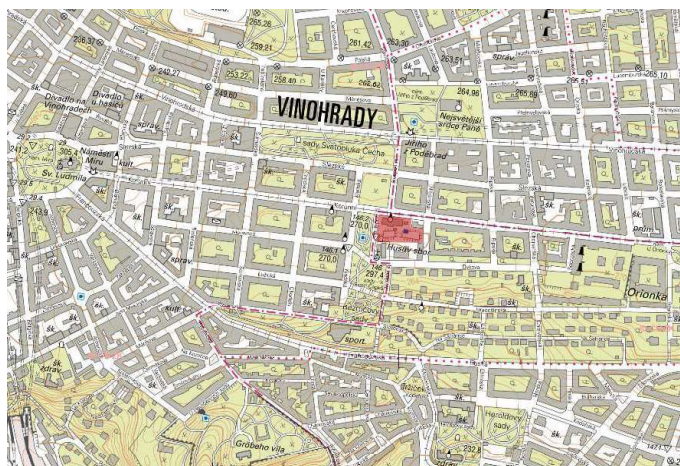
OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	5
ANOTACE.....	7
1. OKOLNOSTI, PRŮBĚH A METODA VÝZKUMU	8
1.1. Úvod.....	8
1.2. Terénní průzkum.....	8
1.3. Struktura stavebněhistorického průzkumu.....	9
1.4. Podklady	9
1.5. Použité vybavení a software	9
2. DĚJINY OBJEKTU.....	10
2.1 Úvod.....	10
2.2 Přehled dějin lokality	10
2.3 Dějiny objektu.....	10
3. ARCHITEKTONICKÝ POPIS	23
3.1 Urbanistická situace.....	23
3.2 Základní charakteristika objektu	23
3.2.1 Hmotová dispozice.....	23
3.2.2 Základní komunikační schéma	24
3.3 Exteriér	24
3.3.1 Věžový vodojem	24
3.3.2 Přečerpávací stanice.....	25
3.3.3 Administrativní budova	26
3.3.4 Zemní vodojemy	27
3.3.5 Oplocení.....	28
3.4 Interiér	29
3.4.1 Věžový vodojem	29
3.4.2 Přečerpávací stanice.....	34
3.4.3 Administrativní budova	39
3.4.4 Zemní vodojemy	44
4. STAVEBNÍ HISTORIE.....	48
5. HODNOCENÍ AREÁLU A OBJEKTŮ	52
6. NÁMĚTY PRO POTŘEBY PAMÁTKOVÉ PÉČE.....	53
6.1. Hodnotné prvky a detaily.....	53

6.1.1.	Areál	53
6.1.2.	Zemní vodojemy	53
6.1.3.	Věžový vodojem (nemovitá kulturní památka).....	53
6.1.4.	Přečerpávací stanice	53
6.1.5.	Administrativní budova.....	53
6.2.	Závady.....	54
6.2.1.	Areál	54
6.2.2.	Zemní vodojemy	54
6.2.3.	Věžový vodojem (nemovitá kulturní památka).....	54
6.2.4.	Přečerpávací stanice	54
6.2.5.	Administrativní budova.....	54
6.3.	Náměty pro péči o areál a objekty	55
6.3.1.	Poznámky k barevnému řešení exteriérů	55
7.	NÁMĚTY NA DALŠÍ PRŮZKUMY	58
7.1	Nevyřešené otázky	58
7.2	Náměty na další průzkumy	58
8.	ZÁVĚR	59
9.	PRAMENY, IKONOGRAFIE, LITERATURA.....	60
9.1	Archivní prameny	60
9.2	Ikonografické prameny	61
9.3	Literatura.....	76
9.4	Nepublikované práce	79
10.	HISTORICKÁ DOKUMENTACE.....	81
11.	DOKUMENTACE SOUČASNÉHO STAVU	82
12.	GRAFICKÉ VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU	83
12.1.	Vyhodnocení stavebního vývoje.....	83
12.2.	Památkové hodnocení	83

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Kraj:	Hlavní město Praha
Obec:	Praha [554782]
Část obce:	Praha 10
Ulice:	Korunní
Č. popisné:	725
Č. orientační:	66
Kat. území:	Vinohrady [727164]
Číslo parcel:	2808/1, 2808/2
Majitel:	Hlavní město Praha
GPS:	N 50°4.51175', E 14°26.94455'
Rejstříkové číslo ÚSKP:	47348/1-2151 (památkou od 3. 6. 1991)
Plošná ochrana, rejstř. č. ÚSKP:	- 2208 - památková zóna Vinohrady, Žižkov, Vršovice - OP rejstř. č. 3330 - OP rezervace v hl. m. Praze - nárazníková zóna rejstř. č. 7001 - nárazníková zóna statku světového dědictví Historické centrum Prahy

Areál vodárny na výřezech katastrální mapy (zdroj: <http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/>)

Objednavatel: **Pražská vodohospodářská společnost a.s.**
Žatecká 110/2
110 00 Praha 1

Zpracovatel: **ZIP o.p.s – Západočeský institut pro ochranu a dokumentaci památek, Tomanova 3, 301 00 Plzeň**
www.zip-ops.cz, tel.: 377 422 338
IČO: 26324105, DIČ: CZ26324105
bank. spojení: 78-1601640227/0100

Typ průzkumu: **Standardní nedestruktivní stavebněhistorický průzkum**

Vedoucí projektu: **Mgr. Radek Široký, Ph.D.**

Popis: **Ing. arch. Martin Kolovský**

Archivní řešerše a dějiny objektu: **Mgr. Václav Chmelíř, Ph.D.**

Stavební historie: **Ing. arch. Kateřina Knotová**

Pam. hodnocení, náměty: **Ing. arch. Kateřina Knotová, Ing. arch. Martin Kolovský, Ing. arch. Michal Profant**

Doba zpracování: **září - říjen 2020**

Zpráva uložena v knihovně ZIP o.p.s., její autorizované kopie v domluveném počtu tištěných paré a vydáních na DVD předány objednavateli. Nedílnou součástí průzkumu jsou přílohy na DVD, včetně elektronické verze zprávy, kompletní ikonografie, kompletní fotodokumentace a výkresové části.

ANOTACE

Stavebněhistorický průzkum byl proveden na objednávku správce objektu v rámci projektové přípravy revitalizace vodárenského areálu při Korunní ulici. Průzkum potvrdil čtyři hlavní stavební fáze a objasnil jejich rozsah. V roce 1882 vzniknul na zelené louce první dvoukomorový zemní vodojem, včetně domků s armaturními komorami. V druhé fázi v roce 1891 dostal areál zhruba dnešní podobu. Byl postaven druhý dvoukomorový zemní vodojem, věžový vodojem s parní přečerpávací stanicí, která sestávala z kotelny a strojovny a skladu paliva (dřeva a uhlí). Druhý vodojem je nejen půdorysně o něco větší, ale je také členěn do šesti lodí, na rozdíl od pětিলodního prvního vodojemu. Ve věži byl plechový vodojem ve tvaru prstence umístěn v 6. patře, v 1. - 4. patře se nacházely byty zřízenců. V roce 1893 byl areál oplocen. Pravděpodobně v roce 1901 byly na věži osazeny hodiny. V roce 1894 byla rozšířena strojovna přečerpávací stanice a v roce 1914 přešla stanice z parního na elektrický pohon. V téže roce přestala odebírat vodu z Vltavy z vinohradské vodárny v Podolí a přešla na vodu káranskou. V důsledku uvolnění prostorů po zrušení parního provozu byly prostory strojovny a kotelny přestropeny železobetonovým stropem na pilířích, do nových hal umístěna vodoměrná stanice, zkušebna vodoměrů, a přečerpávací stanice byla plošně redukována na zhruba pětinu původní plochy. V roce 1930 pak byla kůlna na palivo nahrazena jednopatrovou podsklepenou administrativní budovou. Věžový vodojem ukončil provoz v roce 1965, přečerpávací stanice v roce 1975 a v roce 1994 byla odejmuta areálu vodoprávní licence.

1. OKOLNOSTI, PRŮBĚH A METODA VÝZKUMU

1.1. Úvod

Stavebněhistorický průzkum (dále též SHP) je zpracován na objednávku PVS na podnět zpracovatelů projektové dokumentace revitalizace objektu a areálu. Průzkum je proveden dle metodiky stavebněhistorického průzkumu, vydané NPÚ roku 2015.¹

Areál vodárny tvoří věžový vodojem s dvěma křídly přečerpávací stanice, dva zemní vodojemy s armaturními komorami, administrativní budova a oplocení. Věžový vodojem je zapsanou nemovitou kulturní památkou rejstříkového čísla ÚSKP 47348/1-2151. Památka leží na území městské památkové zóny Vinohrady, Žižkov, Vršovice rejstříkového čísla ÚSKP 2208.

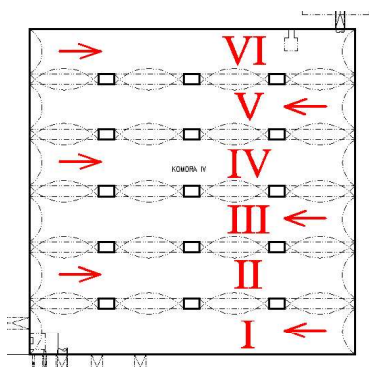
K objektu věžového vodojemu ani areálu vodárny nebyl dle dostupných informací dosud zpracován stavebněhistorický průzkum.

Areál vodárny již neslouží svému původnímu účelu. Zemní vodojemy jsou mimo provoz a nevyužívané. Věžový vodojem slouží k bytovým účelům, přečerpávací stanice slouží jako sklady, garáže a kanceláře PVS. Pouze objekt při věžovém vodojemu slouží stále jako administrativní prostory PVK.

1.2. Terénní průzkum

Terénní průzkum byl vykonán v září a říjnu 2020. Objekt byl pro průzkum přístupný v téměř celém rozsahu, nepřístupné byly bytové jednotky v 1.-3. patře ve věžovém vodojemu. Celkově je objekt v dobrém a udržovaném stavu, úměrnému jeho stáří a využití, bez náznaků závažnějších stavebnětechnických závad. Stav některých žebříků do spodních pater armaturních komor umožnil pouze průzkum z podlažky horního patra. Žebříky v komorách zemních vodojemů jsou v havarijním stavu a pro zpracovatele průzkumu byly podzemní vodojemy zpřístupněny horolezecky pracovníky PVK.

V komorách vodojemů bylo kromě komory I západního vodojemů fotografováno postupně po jednotlivých lodích, se začátkem v jihovýchodním koutě. Lodě byly označeny od jihu římskými číslicemi I- V, resp. I-VI.

¹ Jan BERÁNEK – Petr MACEK (edd.), *Metodika stavebněhistorického průzkumu*, Praha 2015.

1.3. Struktura stavebněhistorického průzkumu

Struktura elaborátu je založena na metodice stavebněhistorických průzkumů NPÚ. Tomu odpovídá členění na jednotlivé kapitoly i obsahová rovina práce. První částí elaborátu je rešerše písemných a obrazových pramenů, která byla zpracována souběžně s terénním průzkumem objektu (kapitola 4). Na dějiny objektu navazuje kapitola architektonický rozbor (kapitola 5). Kapitola stavební historie (kapitola 7) obsahuje syntézu informací nashromážděných průzkumem písemných pramenů a terénním průzkumem. Následné kapitoly obsahují podklady určené praktické památkové péči, v první části památkové hodnocení objektu (kapitola 8) a následného výčtu hodnotných prvků i závad (kapitola 9). S nimi souvisí náměty pro potřeby památkové péče. Poslední částí kapitoly jsou náměty pro další průzkumy (kapitola 10), obsahující základní doporučení pro další práci vzešlá z tohoto průzkumu.

Tištěná příloha elaborátu obsahuje výběr z dokumentace stávajícího stavu a výběr z historické dokumentace (tj. historické mapy a plány, ikonografie (mapy, plány, fotografie, veduty apod.). Výkresovou složku tvoří čisté výkresy stávající stavu objektu, výkresy vyhodnocení stavebního vývoje a výkresy památkového hodnocení.

Nedílnou součástí elaborátu je přiložené DVD, obsahující kompletní zprávu ve formátu PDF, kompletní obrazovou dokumentaci ve formátu JPG aj. a výkresovou dokumentaci ve formátu PDF a DWG.

1.4. Podklady

Ke zpracování SHP bylo využito digitálně zpracované zaměření objektu dodané projektantem. Drobné nesrovnalosti v zaměření byly opraveny, nebo na ně bylo upozorněno popiskem ve výkresu.

1.5. Použité vybavení a software

Zpracování výkresů bylo provedeno v programu AutoCAD 2007 LT, ve formátu DWG, výstup textové a výkresové dokumentace ve formátu PDF.

K fotodokumentaci pro účely SHP použita digitální jednooká zrcadlovka Nikon D3200 s objektivem Tamron 10-24 mm a zrcadlovka Nikon D5600 s objektivy Nikon 10-20 mm a 18-200 mm.

2. DĚJINY OBJEKTU

2.1 Úvod

Informace o vodárenském areálu v Korunní ulici na Vinohradech nalézáme v literatuře především v množině prací týkajících se pražského vodárenství (často z pera Jaroslava Jásky).² odkud také mnohdy čerpaly další práce. Vlastní prameny k dějinám tohoto vodárenského komplexu nalezneme ve stavebním archivu Městské části Praha 10, z nichž většina pochází z doby po 2. světové válce. Dalšími zdroji jsou archivní fondy z provenience městské správy pražských obcí, a to jak někdejších Královských Vinohradů, tak magistrátu města Prahy, chované Archivem hlavního města Prahy. K těmto fondům nejsou dostupné potřebné podrobné veřejné pomůcky, a tak byly učiněny dotazy pracovníkům archivu ohledně jejich vyhledání. V předložených archiváliích bohužel postrádáme zejména doklady osvětující výstavbu areálu v 80. až 90. letech 19. století, které se tak vůbec nemusely dochovat. Ve větším poznání stavebních dějin příliš nepomáhají ani materiály chované na třech pracovištích vodárenského podniku, obsahující hlavně plány.

2.2 Přehled dějin lokality

Areál přecherpací stanice s věží a vodojemem vznikl na území někdejší obce Viničních hor, která později při jejím rozdělení připadla k části, jež se stala 1879 městem Královské Vinohrady. Vznikl v oblasti polí, zahrad a usedlostí, která byla posléze zastavěná obytnou zástavbou při postupném rozrůstání města. Mezi lety 1885 až 1880 vyrostly nové domy na plochách mezi (pozdější) Slezskou ulicí a ulicí Francouzskou. Roku 1922 se město Královské Vinohrady stalo součástí Velké Prahy jako jeho část Praha XII. Při rozdělení na obvody v roce 1960 připadla oblast s vodárenským areálem k obvodu Praha 10. Od roku 1968 se začal místo názvu Královské Vinohrady užívat název Vinohrady.³

2.3 Dějiny objektu

Následkem vodárenské krize, kdy byly uzavřeny dodávky vody do Královských Vinohrad, se v roce 1881 zdejší zastupitelstvo rozhodlo pro **výstavbu samostatné vodárny pro potřeby města**. Již 21. prosince 1882 byla odevzdána vodárna k užívání a přivedla se voda do potrubí. Celý vodovod obsahoval čerpací stanici v Podolí, výtlačné potrubí, vodojem za „Kravínem“, rozváděcí potrubí. Vodojem se zřídil ve výšce 266,5 metrů nad mořem a sestával ze dvou stejných částí oddělených silnou zdí a pojmul 3000 m³ vody.⁴ Pomístní jméno „Za Kravínem“ získala lokalita od východně ležící velké usedlosti, zahrnující usedlosti Bál a Nigrinku, s polnostmi a zahradou, kde existoval také skutečný kravín s prodejem čerstvě nadojeného mléka.⁵

Důsledkem rozšiřování města nemohla zakrátko tato vodárna stačit, a tak městská rada předložila návrh k nové, schopné zásobovat město po dobu dalších dvaceti let. Nová vodárna

² Např. JÁSEK – BENEŠ 2000; POLÁK – BRONCOVÁ – ČÍŽEK – HAVLICE 2015.

³ KUČA 2002, s. 590, 597; AUGUSTA 1997, s. 12.

⁴ JANEČEK 1895, s. 99–104.

⁵ LAŠŤOVKOVÁ 2001, s. 165.

měla být způsobilá vytlačit 25 000 m³ denně. Mimo jiné se měl zvětšit vodojem, aby mohl pojímat ještě 4000 m³, a pro výše položené části obce se zřídí přečerpací stanice. Tyto návrhy schválilo městské zastupitelstvo na své schůzi 7. srpna 1889.⁶

V praxi se jednalo o zvětšení vodárny. V roce **1891** byly provedeny veškeré práce s tím spojené, tudíž se přestavěla čerpací stanice v Podolí, dále se vystavěla **přečerpací stanice** v poloze „Za Kravínem“ **s věží** a vybavena dvěma **parními čerpadly a vodojemem ve věži** na 200 m³. V této věži se upravily byty pro obecní zřízence. Náklad na zřízení obou strojoven obnášel 206 586 zlatých 75 krejcarů. Veškeré práce spojené s rozšířením čerpací stanice i s postavením přečerpací stanice zhotovila strojírenská firma Märky, Bromovský & Schulz v Praze. Obě stanice se vybavily elektrickým osvětlením a kombinačním rozvodem rour. Vinohradskému staviteli Antonínu Dvořákovi byla zadána stavba **nového vodojemu na 4000 m³**, opatřeného sedimentací a plovákovými výtoky pro čištění vody. Náklad s celou montáží a zřízením plováků činil 58 317 zl. 86 kr., v čemž byla zahrnuta i **rekonstrukce starého vodojemu**, která se později ukázala za nutnou. Položilo se výtlačné (500 mm) a rozváděcí (300 mm, 250 mm, 200 mm, 150 mm) potrubí.⁷ Pro zmíněnou přečerpací stanici byla již 1890 zakoupena část zahrady usedlosti Šafránka.⁸ V roce **1893** se vynaložilo 5864 zl. 12 kr. a 1894 478 zl. 96 kr. na zřízení **ohradní zdi a železného mřížoví** kolem přečerpací stanice. Mříže budoval stavitel Dvořák se Štětou (nejspíše Jan Štětka, stavební a strojní zámečnictví, Vinohrady). 1893 se vydalo za přeložení výtlačného a rozváděcího potrubí „U Kravína“.⁹

Tvůrcem celého **projektu vodárny** byl ředitel městské technické kanceláře **Josef Frantzl**.¹⁰ V literatuře se objevuje také spolupodílnictví vinohradského stavitele **Antonína Turka** na podobě stavby **vodárenské věže se stanicí**.¹¹ **Sochařská výzdoba věže** byla dílem **Antonína Poppa**.¹²

Horní terasa věže již od počátku věže sloužila jako **rozhledna**, kde se vybíralo vstupné.¹³ Roku 1904 již rozhlednou nebyla.¹⁴ V tu dobu byly již ale **na věži umístěné hodiny**: stalo se to zřejmě 1901, kdy měly být „umístěny pod hlavní věží, za kterýmž účelem se dvě okna na každém průčelí zazdí“, jak zní pokyn starosty technické kanceláři z července 1901.¹⁵

⁶ ERBEN 1891, s. 218.

⁷ ERBEN 1894, s. 329.

⁸ LAŠŤOVKOVÁ 2001, s. 283.

⁹ AHMP, AM Královské Vinohrady, sign. 175, kart. 38, Výkaz nákladů, jichž vyžadovalo zřízení vodárny až do 31. července 1898, 16. 9. 1898; sign. 175, kart. 38, starosta Královských Vinohrad městskému důchodu, 5. 9. 1898; LEŠER 1896, s. 601.

¹⁰ RAIS 1898, s. 101.

¹¹ Např. JÁSEK – BENEŠ 2000, s. 18.

¹² Např. UPP 2, s. 967. František Xaver Harlas v Ottově slovníku tomuto sochaři přisuzuje zde jen dvě velké sochy géníí (HARLAS 1920, s. 233.). Jsou tu však čtyři sochy.

¹³ ERBEN 1894, s. 328.

¹⁴ RUTH 1904, s. 595.

¹⁵ AHMP, AM Královské Vinohrady, sign. 1/5, kart. 37, starosta technické kanceláři, 5. 7. 1901.

V roce **1914** byl vodárenský **areál napojen na káranský zdroj vody**.¹⁶ V roce **1914** byla ve stanici též instalována **místo parních čerpadel čerpadla na elektrický pohon**.¹⁷ Pro rok 1926 máme informace o pracích na čerpací stanici: na konci června informuje vinohradský stavitel František Stárek o tom, že mu vodárenský úřad zadal opravu jejího průčelí a že práce již začaly.¹⁸

V listopadu **1929** vodárenský úřad požádal (podáno 13. listopadu) magistrát o stavební povolení **k adaptaci prostor přečerpací stanice** díky proběhlé elektrizaci uvolněných. Týkala se někdejší kotelny a strojovny, kde měla spočívat ve vnitřních úpravách, i bývalé uhelná kolny, nacházející se ve dvorní frontě.¹⁹ Vodárenský úřad vypracoval návrh na adaptaci těchto **na vodoměrnou stanici a zkušebnu vodoměrů**. Administrativní místnosti se naplánovaly v přestavbě nynější kůlny. Administrativní budova měla být podsklepena a ve sklepních místnostech umístěno ústřední topení, skladiště koksu a soukromé sklepy pro byty nacházející se ve vodárenské věži. Podlahy sklepních místností budou betonové, rovněž i schody do sklepa. „Mezi ústředním topením a skladištěm koksu se zřídí železné dveře. Pro skládání topiva do sklepů se zřídí dvě šachty a pro výtah popele z ústředního topení jedna šachta v chodníku.“ Osvětlování a ventilování sklepních místností se bude provádět kromě uvedených šachet ještě jednou světlíkovou šachtou „a světlíkem nad sklepními dveřmi nacházejícím se ve světlíku 9 m² velkém“. V **administrativní budově** budou umístěny dvě kanceláře, skladiště, chodba, tři záchody s předsíní. „Světlík, z něhož osvětluje se skladiště a záchody obnáší 9 m² plochy.“ Místnosti budou vytápěny ústředním topením. Kanceláře se „osvětlí“ třemi okny (160/190 cm) a dveřmi (90/190 cm), chodba okny v příčkách a dveřmi se skleněnými výplněmi a záchody okny (40/100 cm). Podlahy budou v kancelářích palubové, v chodbě a ve skladišti z cementových dlaždic a na záchodech „terazové“. „Stropy železobetonové na výšce 3,50 m. Schodiště do prvního patra bude ze žulových schodů širokých 1,3 m a osvětlováno i ventilováno světlíkem v dřevocementové střeše.“ V prvním patře se umístí kancelářská místnost, jídelna a umývárna, chodba a tři záchody. Výška místností bude 3 m, stropy železobetonové s dřevocementovou krytinou. Osvětlení místností, chodby, záchodů a provedení podlah se zhotoví stejně jako v případě přízemí. Dílenská oddělení vodoměrné stanice budou umístěna v nynější staré kotelně a strojovně, které budou příčkami rozděleny na tři části. Stávající jednoduchá železná okna se nahradí: budou vyměněna za dřevěná dvojítá, s hořejší sklápěcí částí. Stropy vzniknou trémové do travers. S využitím půdního prostoru projekt nepočítal. Obnoví se břidlicová krytina střechy. Výška dílen bude 4,5 m. Podlahy dílenských oddělení budou „dřevokamenné“, s náležitým odvodněním. Odvodnění dílen a kanalizace záchodů se provede do stávající domovní kanalizace.“²⁰

¹⁶ JÁSEK – BENEŠ 2000, s. 18.

¹⁷ Např. POLÁK – BRONCOVÁ – ČÍŽEK – HAVLICE 2015, s. 139.

¹⁸ AHMP, Magistrát hlavního města Prahy I, referát III, sign. 14/725, čj. III 12970, František Stárek odboru XIII magistrátního úřadu, 27. 6. 1926.

¹⁹ AHMP, Magistrát hlavního města Prahy I, referát III, sign. 14/725, čj. III 47625, Vodárenský úřad Magistrátu hlavního města Prahy, 11. 11. 1929.

²⁰ AHMP, Magistrát hlavního města Prahy I, referát III, sign. 14/725, čj. III 47625, Technická zpráva o adaptaci přečerpací stanice na Vinohradech v Korunní třídě, 11. 11. 1929.

Magistrát na schůzi 3. ledna **1930** schválil (také dle plánů) stavební změny na přečerpací stanici: kolna na palivo vedle vodárenské věže bude odstraněna a volné místo zastavěno **jednopatrovou podsklepenou přístavbou**, která má obsahovat kanceláře, jídelnu, umývárnu, skladiště a ostatní potřebné příslušenství. Obě křídla stávající vodárenské budovy mají být provedením dělicích příček a dveřních i okenních otvorů rozděleny na několik místností pro opravárnu, čistírnu, cejchovnu, sklad náradí a potřebné příslušenství. K úpravám magistrát uvedl také některé své podmínky.²¹ Dne 4. ledna 1930 bylo vydáno stavební povolení na přístavbu administrační budovy a úpravy dílenských místností ve vodárenské budově čp. 725.²² Na konci ledna **1933** se požádalo o **povolení k užívání této přístavby** a nově upravených dílenských místností.²³ Komisionální prohlídka proběhla 23. ledna. Odlišnosti ohledně projektu spočívaly v přemístění v suterénu kotelny ústředního topení na stranu dovnitř budovy, v přízemí čistírna vodoměrů se rozdělila příčkami na malou čistírnu a šatnu s umývárnu pro zaměstnance, záchody byly přemístěny ke schodišti budovy a upravila se jedna kancelář a dvě skladiště. V přečerpací stanici byla upravena chodba spojující administrativní budovu se zkušebnou. Zkušebna se nedělila příčkami, stropní konstrukce v opravně a ve zkušebně je nesena na pilíři místo projektovaných dvou pilířů. V 1. patře byly zřízeny záchody při schodišti a upraveny tři kanceláře a místnost pro muzeum, upraveny vstupy do půdních prostor. Strojní zařízení v nově upravených dílenských nemístnostech nebylo dosud instalováno. Stavbu provedl stavitel Václav Engel (Praha III, Vlašská ulice).²⁴

1938 se jednalo také o dalších drobnějších záležitostech vodárenského areálu v Korunní ulici: bylo to odstranění skladišť sadového odboru stavebního úřadu a odstranění kanalizační strážnice. Odstranění všech kanalizačních objektů z vodárenského komplexu bude provedeno ihned po postavení kanalizační strážnice u čp. 973 (?) ve stejné ulici.²⁵ Počátkem dubna 1941 projednával III. referát magistrátu zjištěné stavební a zdravotní závady ve zdejší kanalizační strážnici.²⁶ Jako strážnice byla používána místnost ve dvorním přístavku v přízemí, o velikosti 3,95 x 2,50 m, se záchodem přístupným z této místnosti. Sloužila k pobytu 13 zaměstnanců odboru č. 9 stavebního úřadu. Místnost, pravděpodobně v minulosti užívaná jako skladiště, byla tmavá, neboť pod okny stál pilíř kůlny, vzhledem k výparům také vlhká, a tak jako strážnice nezpůsobila. Navrhlo se omezit prostoru pouze pro čtyři lidi.²⁷

Další zmínky o pracích máme doloženy až po delším období. Šestého listopadu 1950 podaly vodárny investiční list k opravě fasády na věži a strojovny o celkovém nákladu 523 793 Kč pro rok 1950. Proti tomu listu neměl plánovací referát ÚNV Praha žádných námitek.²⁸ V prosinci

²¹ AHMP, Magistrát hlavního města Prahy I, referát III, sign. 14/725, čj. III-53712/29, Magistrát hlavního města Prahy stavebnímu úřadu obd. II (vodárenský), 4. 1. 1930.

²² Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. III 3368/33, Výměr, 21. 3. 1933.

²³ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. III 3368, Zápis, 24. 1. 1933.

²⁴ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. III 3368/33, Výměr, 21. 3. 1933.

²⁵ AHMP, Magistrát hlavního města Prahy I, referát I.C, inv. č. 717, sign. B 2 –VIN-725, kart. 65, Zápis o poradě konané dne 19. března za účelem sjednání dohody o vystěhování skladišť stavebních úřadů obd. 4 (sadový) a odb. 9 (kanalizační) z pozemku vodárenského v čp. 725 – XII.

²⁶ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. III 124486, Einschreibung – Zápis, 9. 4. 1941.

²⁷ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. III 12486, Einschreibung – Zápis, 9. 4. 1941.

²⁸ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 713/1614, plánovací referát ÚNV Praha technickému referátu ÚNV Praha, 20. 11. 1950.

1952 bylo pak zažádáno o neodkladnou úpravu vodárny čp. 725 důvěrné povahy.²⁹ V dubnu 1956 informovaly vodárny odbor pro výstavbu ObNV Praha 12 – Vinohrady o tom, že provedou opravu omítek, výměnu dveří a podlahy v objektu vodácké strážnice, zahrnutou v plánu generálních oprav za rok 1956.³⁰ Na počátku dubna 1960 oznámily Pražské vodárny ObNV, že zrealizují opravu vnějších a vnitřních omítek vodárenského objektu, mimo vodárenskou věž. Práce zhotoví v režii svými zaměstnanci nákladem 18 127 Kčs 67 h.³¹ Nedlouho na to se 1962 věž vyřadila z provozu a byla přestavěna na byty.³²

Krátce potom Pražské vodárny schválily v roce 1964 II. etapu generální opravy v podobě stavebních úprav vodoměrné stanice s nákladem 73 694 Kč, s dokončením stavby v roce 1965,³³ týkající se celků nebo částí neodpovídajícím bezpečnosti práce a ekonomičnosti výroby. Provedou se opravy vadných částí vnitřních i vnějších omítek, při kterých se zachová původní vzhled a odstín. U původního oplocení se zrekonstruuje podezdívka, mříže se opatří nátěrem a 7 m vrata se vymění. V kanceláři opravy vodoměrů bude vyměněna tloušťnicová podlaha, ve zkušebně velkých vodoměrů vznikne zařízení na zavěšení elektrické kočky. V budově montáže vodoměrů je nutno vyměnit celou elektroinstalaci a zbudovat rabicovou přičku s vchodem, skleněnou výplní a otvorem pro protahování materiálu. Nevyhovující dřevěná nakládací rampa stojící před objektem bude zbourána a nahrazena novou z vyztuženého betonu. Střešní konstrukce nad rampou z vlnitého laminátu se osadí na sloupky z bezešvých trub o průměru 80 mm. Ve skladištích za vodojemem se provede tepelná izolace stropů dřevocementovými deskami. Celý objekt bude očištěn od stavebního rumu, který se odveze na skládku.³⁴

Vodárny požádaly v srpnu 1965 vršovický národní výbor o vyslání komise do objektu opravy vodoměrů kvůli havarijnímu stavu střechy, kryté eternitem, žlabů a římsy. V tomto roce totiž počasí střechu silně poškodilo, a tak při každém dešti zatéká a voda prosakuje do dílen stropem. Voda poškozuje další zařízení, jako je telefonní centrála. Již delší dobu se snažily Vodárny zajistit opravu u některého podniku.³⁵ Výbor provedl místní šetření, na jehož základě se vyjádřil v tom smyslu, že stavební stav (tj. fasády, římsy a střechy) nevykazuje havarijní závady. Pokud se bude vlivem počasí situace zhoršovat, mají se provést okamžité zabezpečovací zásahy a tyto změny pak nahlásit.³⁶

V roce 1968 vznikly dokumenty stavebních úprav na armaturních komorách (odběrných i přítokových) vodních nádrží (vodojemů). Na čtyřech odběrných komorách se provedou nové betonové mazaniny, stluče se 10 cm sokl suterénních stěn, provede se nová svislá (i vodorovná

²⁹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, žádost, 20. 12. 1952 (vyřízen).

³⁰ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 3476/56, Pražské vodárny ObNV Praha 12 – Vinohrady, 10. 4. 1956.

³¹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. 10819/99, Pražské vodárny ObNV Praha 12 – Vinohrady, 10. 4. 1960; čj. 10819-60-Sch, Pražské vodárny ObNV Praha 12 – Vinohrady, 16. 4. 1960.

³² JÁSEK – BENEŠ 2000, s. 18.

³³ VDJ. VINOHRADY. G.O: ÚPRAVY V OBJ. VODOMĚR. STANICE. Schvalovací protokol, 1964.

³⁴ VDJ. VINOHRADY. G.O: ÚPRAVY V OBJ. VODOMĚR. STANICE. Technicko ekonomická zpráva, 23. 6. 1964.

³⁵ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 11270/65, Pražské vodárny ObNV Praha 10 – Vršovice, 11. 8. 1965.

³⁶ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. Výst.11044-65.Vr, ObNV Praha 10 – Vršovice Pražským vodárnám, 3. 11. 1965.

pod mazaninu) izolace proti vodě a znovu se přizdí izolační příčka 10 cm tlustá. Všechny omítky vnitřních stěn i stropu budou nové, cementové. Uvnitř komor se osadí nové ocelové podesty se sestupnými schůdky. Do suterénu se zavede osvětlení. Vstupní dveře budou osazeny nové, ocelové, jednokřídlové. Provede se stlučení stávajících vnějších omítek komor a provedená nová omítka se barevně přizpůsobí ostatním objektům areálu. Plechová krytina bude odrezena a nově natřena. Všechny stávající větráky nad nádržemi se zruší a otvory se zabetonují. Ve dvou armaturních komorách přítlačových budou provedeny stejné úpravy jako v odběrných komorách (mazanina, izolace vnitřní i vnější omítky, nové podesty, nátěry plechové krytiny, nové vstupní dveře). Navíc se vybourá díl stávajícího stropu a v komoře č. I dojde k probourání otvoru mezi šachtou a dnem komory, s osazením ocelových dveří a vybetonování schůdků.³⁷ Při prohlídce 1970 se zjistilo, že se dá předpokládat prosakování tlakové vody a netěsnění přírodního potrubí do armaturních komor č. I. a II. a uvažovány stavební úpravy, tkvící v provedení výkopu kolem jejich obvodových stěn, aby se umožnil detailní průzkum. Případně se pak provede svislá izolace s asfaltoizolační deskou a dvěma tkaninami Sklobit „s napojením na vodorovnou stávající vodotěsnou izolaci s obezděním obvodových stěn cihelnou izolační přízdívkou 15 cm tl. z plných pálených cihel P 200 na cement. maltu“.³⁸

V roce **1975** byla **ukončena činnost** také zdejší **přečerpací stanice**, jejíž funkci převzala Flora.³⁹ V 70. letech měla také skončit existence vodoměrné stanice v objektu.⁴⁰

Pražské vodárny se počátkem září **1979** obrátily na ObNV Vršovice s žádostí o pomoc zabezpečení vodárenské věže, kde „na nástavbě střechy jsou ozdobné homole zakončené hromosvody ve výši 30-32 m od úrovně chodníku. Tyto ozdobné homole jsou silně rozrušeny na povrchu fasády a asi 1 kg kusy padají na chodník a do okolí věže.“ Na chodníku se proto umístily tyče a praporky. Vodárny požádaly o vyslání odborníka k posouzení poškození stavby.⁴¹ Řečený národní výbor rozhodnul nařídit neodkladné zabezpečovací práce, spočívající v **sejmutí narušených ozdobných homolí** a provedení ochranného lešení tak, aby případné další uvolňování neohrožovalo bezpečnost.⁴² Toto bylo ještě toho roku provedeno.⁴³ Lešení se zde nacházelo ještě v březnu 1984.⁴⁴

³⁷ SCHNEEDORFER 1968, nestránkováno.

³⁸ ŠOUREK – ŠPAČEK 1970, Zápis, 15. 1. 1970.

³⁹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, Zápis, 23. 11. 1993.

⁴⁰ UPP 2, s. 967.

⁴¹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. Spr.bud.a. Ka, Pražské vodárny ObNV Praha 10 – Vršovice, 5. 9. 1979.

⁴² Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. Výst. 2453/79-Če, rozhodnutí ObNV Praha 10 – Vršovice, 6. 9. 1979.

⁴³ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. 941, Pražské vodárny ObNV Praha 10 – Vršovice, 12. 4. 1983.

⁴⁴ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. 4181/84, Pražské vodárny ObNV Praha 10 – Vršovice, 5. 3. 1984.

V září **1987** vydal ObNV Praha 10 rozhodnutí o umístění stavby a stavební povolení na stavbu **trafostanice** č. 54 (5162) na pozemku č. 28008 v objektu Pražských vodáren.⁴⁵ Kolaudační rozhodnutí k tomuto bylo vydáno v září 1989.⁴⁶

Podchozí lešení se při vodárenské věži nacházelo stále i v roce 1990, kdy objevil příslušný obvodní úřad během stavebního dohledu závadu v podobě padající omítky, a tak byly vodárny vyzvány k jejímu odstranění.⁴⁷ Brzo na to byla někdejší čerpací stanice s věží prohlášena za kulturní památku.⁴⁸ Ke konci dubna **1991** získalo stavební povolení **vybudování plynové kotelny a rozvodů** v objektu.⁴⁹ Objekt byl dosud vytápěn koksovou kotelnou v suterénu, parní topný systém se měl v celém rozsahu demontovat a nahradit teplovodním s plynovou kotelnou. Stavba nebyla zkolaudovaná ještě v roce 1999, a tak úřady požadovaly zaslání žádosti o kolaudační řízení.⁵⁰ Kolaudační rozhodnutí na základě žádosti z 29. 10. 1999 vydal obvodní úřad v prosinci téhož roku.⁵¹

Vodárny následně počátkem 90. let podnikly kroky k **rekonstrukci věže**. Památkové péči předložily návrhy na její restaurování i s barevným řešením fasád, k čemuž úřad neměl v březnu 1991 námitek a požadoval, aby byly ze střechy věže kromě hromosvodů odstraněny veškeré nadbytečné konstrukce.⁵² Také se podala odboru kultury pražského magistrátu žádost o **restaurování čtyř okřídlených postav** stojících v nárožních nikách v nejvyšším patře objektu, „v rukou drží kovové trouby a ratolesti v kruhových terčích a profilovanou šambránou reliéfní městské znaky“. Odbor toto odsouhlasil.⁵³ Dne 20. března **1991** bylo doručeno odboru výstavby Obvodnímu úřadu v Praze 10 ohlášení **generální opravy pláště** objektu v Korunní ulici 725/66 a **rekonstrukce střechy věže** v termínu od 1. dubna 1991 do 31. prosince 1992.⁵⁴ Tento úřad neměl nic proti této opravě „střešní krytiny, klempířských prvků, v obnově fasády ve stejném tónu a materiálu“ za podmínek mj. památkové péče.⁵⁵ Došlo k rekonstrukci různých dalších prvků fasády: povolení k obnově městského znaku bylo přiznáno na konci května 1992.⁵⁶

⁴⁵ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. Výst. 1993/87/Ša, rozhodnutí ObNV Praha 10 – Vršovice, 23. 9. 1987.

⁴⁶ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. Výst. 2650/89, kolaudační rozhodnutí ObNV Praha 10 – Vršovice, 11. 10. 1989.

⁴⁷ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. 3970/90-A, výzva Obvodního úřadu v Praze 10 – Vršovice, 19. 12. 1990.

⁴⁸ Např. POLÁK – BRONCOVÁ – ČÍŽEK – HAVLICE, s. 139.

⁴⁹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. Výst. 774/91/Ša, rozhodnutí Obvodního úřadu v Praze 10 – Vršovice, 23. 4. 1991.

⁵⁰ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 16843/99/stav/Kl-d.725, Vin, výzva ObÚ MČ Prahy 10, 8. 10. 1999.

⁵¹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 17165/99/stav/Kl-d.725, Vin, kolaudační rozhodnutí ObÚ MČ Prahy, 10, 8. 12. 1999.

⁵² Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 1009/91/UH/Bl, Pražské středisko státní památkové péče a ochrany přírody Pražským vodárnám, 14. 2. 1991.

⁵³ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. kul. 5-323/91, odbor kultury Magistrátního úřadu hl. m. Prahy Pražským vodárnám, 1. 3. 1991 (podáno).

⁵⁴ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 5543/91, Pražské vodárny ObÚ v Praze 10, 19. 3. 1991.

⁵⁵ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 5543/91, ObÚ v Praze 10 Pražským vodárnám, 20. 3. 1991.

⁵⁶ NPÚ, ú. o. p. v Praze, spisový archiv, zn. 13653/92-PZF/882, Pražský ústav státní památkové péče a ochrany přírody Pražským vodárnám, 28. 5. 1992.

Literatura většinou uvádí, že generální oprava fasády pak proběhla v roce 1993.⁵⁷ V dubnu 1993 byly obhlédnuty osazené kopie (výdusků) čtyř soch na objektu na budově.⁵⁸

V roce 1994 bylo zrušeno vodoprávní povolení pro nevyužívanou čerpací stanici s věžovým vodojemem a dalším vodojemem.⁵⁹ Mimo využití jako byty se našlo pro věž i další: RadioMobil a.s. v prosinci 1996 ohlásila příslušnému obvodnímu úřadu, že se provedou stavební úpravy na nemovitosti Korunní 66, kde má tato firma uzavřenou nájemní smlouvu. Tyto spočívají ve vestavění kartonu, který má chránit příslušná zařízení, a umístění antén za okna. Vše je v souladu se smlouvou uzavřenou s firmou Acton s.r.o., která je určena správcem této nemovitosti.⁶⁰

Byl tu ještě ohrazený pozemek: na jeho oplocení (pozemek č. 2808/1) u domů čp. 2160 a 725 se zjistil v březnu 2000 billboard,⁶¹ který byl dle vyjádření firmy RailReklam zřejmě odstraněn již v dubnu.⁶² V srpnu 2000 získaly povolení stavební úpravy pro **přemístění mezideponie inertního materiálu** v areálu na parcele č. 28008/1 na základě žádosti stavebníka Pražských vodovodů a kanalizací a.s.⁶³ Akce získala kolaudační rozhodnutí v listopadu 2000.⁶⁴

Některými proměnami procházely také byty ve věži. V září 2000 získalo stavební povolení **sloučení bytů** č. 5 a č. 6 ve **4. patře věže**.⁶⁵ Kolaudační rozhodnutí vydal příslušný úřad 28. února 2001.⁶⁶ V polovině prosince 2003 získalo stavební povolení vybudování plynového etážového topení v 5. NP,⁶⁷ jehož součástí bylo také přivedení spalovacího a větracího vzduchu z „prostoru válcového jádra otvorem“.⁶⁸ Úpravy získaly kolaudační rozhodnutí na konci března 2004.⁶⁹

Vodárenská společnost nadále hospodařila s dalšími částmi stavby: Pražské vodovody a kanalizace a.s. 6. října 2006 ohlásila práce v 1. PP a v 2. NP, proti čemuž úřady nevyslovily

⁵⁷ JÁSEK – BENEŠ 2000, s. 18.

⁵⁸ NPÚ, ú. o. p. v Praze, spisový archiv, čj. 6715, Zápis, 8. 4. 1993.

⁵⁹ Např. Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. OPP 3205/94, rozhodnutí odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy, 6. 10. 1994.

⁶⁰ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, RadioMobil a.s. ObÚ pro Prahu 10, 20. 12. 1996.

⁶¹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, Zápis, 24. 3. 2000.

⁶² Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 3700/00, RailReklam ObÚ MČ Praha 10, 24. 11. 2000.

⁶³ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 2661/00/OST/stav/KI-d.275,Vin, rozhodnutí ObÚ MČ Praha 10, 10. 8. 2000.

⁶⁴ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 4155/00/OST/stav/KI-d.275,Vin, kolaudační rozhodnutí, 23. 11. 2000.

⁶⁵ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. 3199/00/OST/stav/KI-d.725,Vin, rozhodnutí ObÚ MČ Praha 10, 25. 9. 2000.

⁶⁶ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, č.j. OST231/01/KI, kolaudační rozhodnutí MČ Praha 10, 28. 2. 2001.

⁶⁷ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. OST 5142/03/Pr-d 725 Vin, rozhodnutí MČ Praha 10, 15. 12. 2003.

⁶⁸ Např. Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. 5142, Žádost o povolení stavby, 14. 11. 2003 (došlo).

⁶⁹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. OST 878/04/Pr – d 725 Vin, kolaudační rozhodnutí, 31. 3. 2004.

námitek.⁷⁰ Byla tehdy přehodnocena nutnost provedení rekonstrukce objektu šaten a mělo dojít pouze k opravě sociálního zařízení: v 1. podzemním podlaží se v místnosti WC vymění vstupní dveře vč. ocelových zárubní, stěny a strop budou vymalovány. Ve 2. nadzemním podlaží dojde k výměně zařizovacích předmětů WC a sprchy, opotřebovaných obkladů do výšky 2 m z glazovaných obkladaček, opotřebované dlažby ve sprchách. V místnosti šatny a sociálních zařízení budou opraveny dveře a vymalovány stropy a stěny. V celém druhém nadzemním podlaží se provede oprava oken včetně nátěrů, opraví rozvody vody.⁷¹ Již předtím se projednávaly udržovací práce v 1. PP, 1. NP a v 2. NP za účelem změny dispozice.⁷²

T-Mobile Czech Republic a.s. zastupována ohlásila podáním z 26. 10. 2009 rozšíření stávající základové stanice GSM, obsahující posunutí dvou stávajících nosičů na střed oken a osazení nového nosiče pro novou anténu.⁷³ Samotný projekt obsahuje rozšíření stávající základové stanice BTS o technologii UMTS FDD: umístění nového anténního nosiče a výložníku, nosný rám pro technologii. Vodárenská věž disponuje technologickým podlažím v prostoru krovu. Na úrovni tohoto podlaží je za okny věže umístěno 6 ks anténních nosičů. Technologická místnost se nachází u schodiště na úrovni krovu. Na stávající stožár se ukotví výložník, na němž se připevní anténa. Ve stejném prostoru za okny věže bude vyhotoven nový trubkový stožár (z trubky 89/4), ukotvené pomocí třmenů M12 ke dvojici konzol z válcových profilů U80, přivařených k patním plechům P10-270x270. Každý plech bude ukotven čtveřicí chemických kotev HILTI HIT-HY 70 M12. Pro uložení stávající technologie v místnosti BTS bude zhotoven nový rám.⁷⁴

V červnu 2006 poskytl památkový ústav odborné vyjádření k dokumentaci pro stavební řízení (Hydroprojekt CZ, a.s., Ing. A. Vožeh, duben 2010), jejímž předmětem byl návrh rekonstrukce čtyř zemních nádrží, obnovení fasád šesti armaturních komor vodojemů a postavení dvou nových vstupních komor na vstupu do zemních nádrží, dále vyvložkování všech nádrží svařovanými plastovými deskami, postavení dvou vstupních přízemních komor na povrchu terénu na nádržích pro vstup do nich (provedení z lícového cihlového zdiva, dveře kovové, střecha plechová), kompletní rekonstrukce šesti armaturních komor, výměna instalací, obnova komunikací v nezbytně nutném rozsahu. Za podmínek jej uznal realizovatelným.⁷⁵ V závazném stanovisku návrh označil za přípustný pak pražský magistrát.⁷⁶

⁷⁰ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. OST 4006/06/Pr, Sdělení k ohlášení udržovacích prací, 12. 10. 2006.

⁷¹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, Oprava šaten Korunní čp. 725 / event. č. 66 Praha 2.

⁷² Např. Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. OST 549/06/Pr, Sdělení k ohlášení udržovacích prací, 23. 2. 2006.

⁷³ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. OST 089031/2009/Pr, sdělení k ohlášení udržovacích prací MČ Praha 10, 26. 11. 2009.

⁷⁴ PROJEKTOVÁ DOKUMENTACE PRO OHLÁŠENÍ STAVBY. ROZŠÍŘENÍ STÁVAJÍCÍ BTS /ZÁKLADOVÉ STANICE/ MOBILNÍHO OPERÁTORA. Technická zpráva, s. 3.

⁷⁵ NPÚ, ú. o. p. v Praze, spisový archiv, č.j. NPÚ-311/6266/2010, odborné vyjádření NPÚ, 7. 6. 2010.

⁷⁶ NPÚ, ú. o. p. v Praze, spisový archiv, č.j. MHMP 411951/2010/Zem, závazné stanovisko Magistrátu hlavního města Prahy, 24. 6. 2010. Na stavební úřadě MČ Praha 10 je uložen stavebně technický průzkum čtyř komor vodojemu, provedený Jiřím Dohnálkem v roce 2010 (DOHNÁLEK 2010).

Začátkem října 2010 uznal magistrát hlavního města Prahy za vhodnou žádost spočívající v opravě a obnově části fasády stavby v okolí dešťových svodů poškozené dešťovými vodami. Je však zřejmé, že defekty se týkaly větší části parteru, nikoliv pouze okolo dešťových svodů. Téměř jistě se jedná o poškození vztlínající vlhkostí.⁷⁷

Dne 29. 10. 2012 podalo Hlavní město Praha zastoupené Pražskou vodohospodářskou společností a.s. zastoupenou Sweco Hydroprojekt a.s. ohlášení stavby, k němuž stavební odbor Městské části 10 vyslovil souhlas. Jednalo se o „„Rekonstrukci VDJ Korunní, Praha 10“ – stavební úpravy části 1. NP nebytového domu čp. 725, Praha 10 – Vinohrady, Korunní 66 (vodárenská věž) za účelem **změny užívání** přečerpací stanice, trafostanice a skladu **na kanceláře se zázemím**“. Stavební úpravy a udržovací práce obsahují: vybourání stávajících nepůvodních oken včetně mříží a dveří a jejich nahrazení novými dřevěnými replikami původních výplní. Pak udržovací práce související s opravami podlah a omítek, odstranění novodobých obkladů, stavební úpravy pro rozvody elektřiny, topení VZT a ZTI a vlastní nové rozvody. Dále rozdělení bývalé haly ČS sádrokartonovými příčkami na tři kanceláře, jednací místnost, chodbu a zádveří, se sádrokartonovými podhledy (místnost 001 až 001), vybourání dodatečných zadržek v nenosných stěnách místnosti „č. 002 sklad“, zadržek jejich dveří. Pak zřízení kuchyňky v původní armaturní místnosti č. 003 s ponecháním a ošetřením stávajícího litinového potrubí, odstranění ocelového podlahového kanálku, „úpravy v místnostech č. 004 a č. 005 WC ženy a předsíní, v místnosti bývalé trafostanice č. 006, odstranění ocelového podlahového kanálku a vybourání šachty pro odvodnění vnitřního vodovodu, úprava na WC muži a úklidovou místnost“. V místnosti č. 007 proběhnou úpravy pro nový archiv Pražských vodovodů a kanalizací, zadržek dveřního otvoru mezi zádveřím č. 001 a chodbou k novému archivu Pražských vodovodů. Doprava „v klidu“ má být zajištěna zřízením dvou nových parkovacích stání na stávající zpevněné ploše na vlastním pozemku při východní straně objektu.⁷⁸

Technická zpráva říká, že „bývalá místnost/hala přečerpávací stanice bude stavebně upravena vestavbou nových kancelářských místností, jednací místnosti a komunikačních prostor. Pro nové sociální zařízení kancelářských prostor budou využity dvě přiléhající místnosti s obloukovou klenbou, které budou stavebně upraveny pro toalety a odpočinkovou místnost s kuchyňským koutem. V rámci rekonstrukce dotčených prostor budou nově provedeny stavební instalace v místnostech: Místnost č. 001 Bývalá hala ČS 104,7 m² – bourání: V hale budou odstraněny vrstvy nepůvodní PVC podlahové krytiny až na betonovou mazaninu a v části místnosti keramické dlažby. Demontovány budou 3 okenní a 1 dveřní výplň včetně okenních a dveřních venkovních mříží. Na severní straně bude odstraněna parapetní stěna zakrývající topná tělesa. Vnitřní dveře propojují halu se zbytkem objektu a dvojice vnitřní dveře propojující halu se skladem budou odstraněny včetně zárubní. Dále bude odstraněna ocelová rampa v hale a ve vnitřní zděné stěně mezi halou a skladem vyvrtány dva otvory pro VZT průměr 200. Před vstupními dveřmi bude v podlaze vybourán kanálek pro rozvod topení,

⁷⁷ NPÚ, ú. o. p. v Praze, spisový archiv, č.j. S-MHMP 630667/2010, závazné stanovisko odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Magistrátu hlavního města Prahy, 5. 10. 2010.

⁷⁸ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. OST 109514/2012/A1, souhlas s provedením ohlášení stavby MČ Praha 10, 26. 11. 2012.

rozměr 3 x 0,2 m, hluboký 0,1 m. Nesoudržné části omítek budou osekány a očištěné zdi penetrovány a připraveny pro obnovení omítek (cca 40 procent plochy). Takto budou ošetřeny vnitřní povrchy ve všech zbývajících rekonstruovaných prostorech. V hale budou provedeny stavební pomocné práce pro nové rozvody elektriky, topení, VZT, případně ZTI. Obdobně budou provedeny stavební pomocné práce pro nové rozvody ve všech zbývajících rekonstruovaných prostorech.“ „Nový stav: Po obnovení vnitřních vápenocementových omítek bude částečné zvýšení části plochy haly nabetonováním cca o 25 cm. Na očištěné původní betonové mazaniny bude následně provedena nová roznášecí vrstva litého cementového potěru, která bude v místech budoucího zádveří, chodby a jednacích místností speciálně upravena (broušením a vytvrzením) do pohledové podoby. Nová vrstva litého cementového potěru o min. tloušťce 70 mm bude dilatována v místech budoucích příček. Pod stávající konstrukcí stropu bude provedeno nové opláštění stropu ze SDK desek na ocelový pozinkový rošt přímo montovaný. Podhled max. tl. 50 mm bude zateplený minerální vatou a bude sloužit zejména pro vedení nových el. rozvodů. Tři okenní a jedna dveřní výplň budou vyměněny za nové repliky původních výplní, které budou splňovat současné normy a respektovat původní členění a celkový vzhled. Současně budou instalovány nové dveřní a okenní venkovní kované mříže, které budou provedeny vzhledem podobným stávajícímu původnímu okrasnému kovanému plotu celého areálu. Odstraňované okenní a dveřní výplně jsou v nevyhovujícím technickém stavu – nesplňují tepelně-izolační požadavky na tento typ konstrukcí, dřevěné rámy, tmelení a kování jsou celkově ve značně degradovaném stavu. Nově navržené okenní a dveřní výplně budou rozměrově upravené kopie původních (originálních) oken, která se zachovala v bývalých místnostech č. 003, 004, 005. Tloušťky profilů, členění oken/dveří bude provedeno dle vzoru Barva rámu RAL 1001. Dveře do skladu a do zbylé části objektu, silné na plnou šířku ostění (0,6 m), budou provedeny z obou stran niky pro elektro rozvaděče. Ze strany spravované PVK a.s. budou provedeny dvě niky pro vymístění dvou rozvaděčů z haly bývalé ČS: rozvaděč slaboproudé el. (umístěný dnes nalevo od vstupních dveří) a hlavní areálový rozvaděč (umístěný dnes v severozápadním koutu haly bývalé ČS). Přesné rozměry nových nik pro rozvaděče upřesní prováděcí firma stavebních elektroinstalací. Třetí rozvaděč v hale s elektroměrem bude se souhlasem PRE vymístěn do nového přístřešku v plotu areálu a bude nahrazen dvěma novými (jeden pro areál VDJ Korunní, druhý samostatný pro rekonstruované prostory budovy vodárny). Projekt i následná stavba přístřešku pro nový rozvaděč s elektroměry bude realizován firmou PRE a.s. v koordinaci s realizací tohoto projektu.“ „Prázdné niky po elektro rozvaděčích v hale budou omítnuty a opatřeny betonovými parapety z pohledového betonu. Uprostřed stěny oddělující halu od skladu budou v nově vybouraném dveřním otvoru osazeny nové kovové protipožární dveře. Původní dveře oddělující bývalý armaturní prostor vodárenské věže od haly budou citlivým způsobem repasovány. Obdobným způsobem budou repasovány všechny ostatní vnitřní dveřní výplně, včetně jedné ocelových dveří. Po provedení všech hrubých stavebních úprav budou v hale instalovány interiérové nenosné příčky, oddělující nové kancelářské prostory. Příčky budou kotvené přímo do betonových podlah a do stropních/podhledových konstrukcí.“

Místnost č. 002 Sklad 25,7 m² – bourání: Původní sklad PVK a.s. bude před zahájením stavebních prací vyklizen a přenechán pro užívání nového provozovatele rekonstruovaných místností. Ve skladu bude ponechána stávající ocelová vestavba s mezipatrem. Ve skladu

budou provedeny minimální stavební úpravy. Bude vybourán prostup příčkou oddělující severní a jižní prostory skladu. Vzniklý otvor bude vyztužen novým keramickým překladem. Dále budou v příčce a v obvodové jižní stěně vyvrtány prostupy pro VZT. Nový stav: Vzniklý otvor mezi jižními a severními prostory skladu bude vyztužen novým keramickým překladem. Dva dveřní původní vstupy do skladu budou zazděny. Ve skladu budou opraveny omítky a celý prostor nově vymalován.

Místnost č. 003 Armaturní prostor (nová kuchyňka) 24,4 m² – bourání: V místnosti bude odstraněn ocelový poklop podlahového kanálku. Dále budou odstraněny nesoudržné vrstvy betonové mazaniny a stávajících omítek. Nový stav: Bývalý armaturní prostor vodárenské věže s valenou zděnou klenbou bude rekonstruován na odpočinkový prostor s kuchyňskou linkou. Stávající podlahový elektrokanálek bude zabetonován, v místnosti bude provedena podlaha z pohledového litého cementového potěru tl. 70 mm. Stávající litinový poklop v podlaze bude před provedením nové vrstvy podlahy vyjmut, odřezan a očištěn, natřen a vrácen do nové podlahy. Stejným způsobem bude postupováno i u poklopu v sociálním zázemí pro ženy. Ocelové potrubní vertikální řady včetně armatur budou opískovány a natřeny ochranným nátěrem tmavě šedivé barvy. Původní dřevěné okno bude citlivě restaurováno, tj. ošetření dřevěných rámců, výměna výplní (horní jedna tabule skla bude nahrazena mřížkou VZT) – stejným způsobem bude repasováno i původní okno v soc. zázemí pro ženy. Do místnosti bude instalována kuchyňská linka včetně vestavěných elektrospotřebičů (mikrovlnná trouba, lednice) vyššího středního standardu. Za kuchyňskou linkou bude proveden keramický obklad. V místnosti budou opraveny stávající omítky a proveden keramický obklad. V místnosti budou opraveny stávající omítky a provedena nová výmalba.

Místnost č. 004 a č. 005 Toalety ženy celk. 4,0 m² – bourání: V místnosti budou odstraněny nesoudržné vrstvy betonové mazaniny a stávajících omítek. Nový stav: V místnosti bude provedena nová podlaha z pohledového litého cementového potěru tl. 70 mm. Stávající litinový poklop v podlaze bude před provedením nové vrstvy podlahy vyjmut, odřezan a očištěn, natřen a vrácen do nové podlahy. Původní dřevěné okno bude citlivě restaurováno. Stávající nika v předsínce bude vyzděna se dvěma nikami pro skříně zdravotnických rozvodů. Ve dvou samostatných skříních budou umístěny vodoměrné armaturní sestavy, jedna pro nově rekonstruované prostory (přístupná z místnosti č. 005), druhá pro stávající byty vodárenské věže (přístupná ze společných komunikačních prostor bytů vodárenské věže).“ „V prostorách budou dále repasovány dvojce původní dřevěné dveře včetně nadedvěrního světlíku.

Místnost č. 006 Trafostanice (nové toalety muži) 16,6 m² – bourání V místnosti bude odstraněn ocelový poklop stávajícího podlahového kanálku a vybourán prostor pro šachtu odvodnění vnitřního vodovodu 400 x 4000 x 350 mm. Dále budou odstraněny nesoudržné vrstvy betonové mazaniny a stávajících omítek. Ocelové nástěnné konzoly včetně keramických izolátorů do výšky 2,2 m a poškozené keramické izolátory budou odstraněny. Demontováno bude stávající okno včetně vnitřní a vnější ocelové ochranné mříže. Nový stav: Bývalý prostor trafostanice vodárenské věže s valenou zděnou klenbou bude rekonstruován na toalety pro muže se sprchovým koutem a úklidovou místností. Stávající podlahový elektrokanálek bude zabetonován, v místnosti bude provedena nová podlaha z pohledového litého cementového potěru tl. 70 mm. V podlaze bude osazen nový vodotěsný uzamykatelný litinový poklop (pod

umyvadly) 400/400 mm podlahové šachty vnitřního vodovodu. Místnost bude dělena systémem nenosných interiérových příček v. 2,2 m. Stěny do výšky 2,2 m budou obloženy keramickým obkladem. Ocelové stěnové konzoly včetně keramických izolátorů budou restaurovány, konzoly natřeny ochranným nátěrem a ponechány na svých místech. Přístupové ocelové dveře budou citlivě restaurovány. V místnosti budou opraveny stávající omítky a provedena nová výmalba.

Místnost č. 007 Nový archiv PVK a.s. 12,8 m² – bourání: V místnosti bude odstraněna stávající PVC podlahová krytina a cca 3 m² nástěnného keramického obkladu. Nový stav: Místnost bude opravena pro nový archiv PVK a.s. drobnými stavebními úpravami: V místnosti bude provedena nová podlaha z pohledového litého potěru tl. 70 mm. V místnosti budou dále opraveny stávající omítky a provedena nová výmalba.⁷⁹ V dubnu 2014 vydal stavební odbor MČ Praha 10 ke stavbě kolaudační souhlas.⁸⁰ Také např. práce spočívající v instalaci nových oken, repasi a osazení nových dveří souvisejících se stavebními úpravami části 1. NP (nová okna a dveře byly provedeny podle demontovaných a stávajících ponechaných oken a dveří, ponechané dveře repasovány) se odborem památkovou péče magistrátu akceptovaly.⁸¹

Stavební odbor Městské části Praha 10 vydal v březnu 2015 územní souhlas s umístěním pamětní desky z patinovaného nerez plechu spisovateli Jaroslavu Novákovi na bosáži severní fasády vodárenské věže.⁸² Vedle bytů v roce 2015 se používaly prostory části věže Pražskými vodovody a kanalizacemi jako provozní zázemí pro zaměstnance a administrativní prostory.⁸³ Z téhož roku pochází také realizovaný průzkum fasády věže⁸⁴ i stavebně technický průzkum vybraných konstrukcí celku objektu.⁸⁵

⁷⁹ HYDROPROJEKT CZ 2012, F.1.1 Technická zpráva, s. 7–9.

⁸⁰ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. OST 031388/2014/Bo, kolaudační souhlas MČ Praha 10, 11. 4. 2014.

⁸¹ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. S-MHMP 460295/2014, závazné stanovisko odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy, 8. 4. 2014.

⁸² Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, zn. OST 016128/2015/Ša, územní souhlas MČ Praha 10, 3. 3. 2015.

⁸³ Úřad MČ Praha 10, archiv stavebního úřadu, Vinohrady 795, čj. P10-043972/2015, Pražské vodovody a kanalizace MČ Praha 10, 27. 4. 2015 (doručeno).

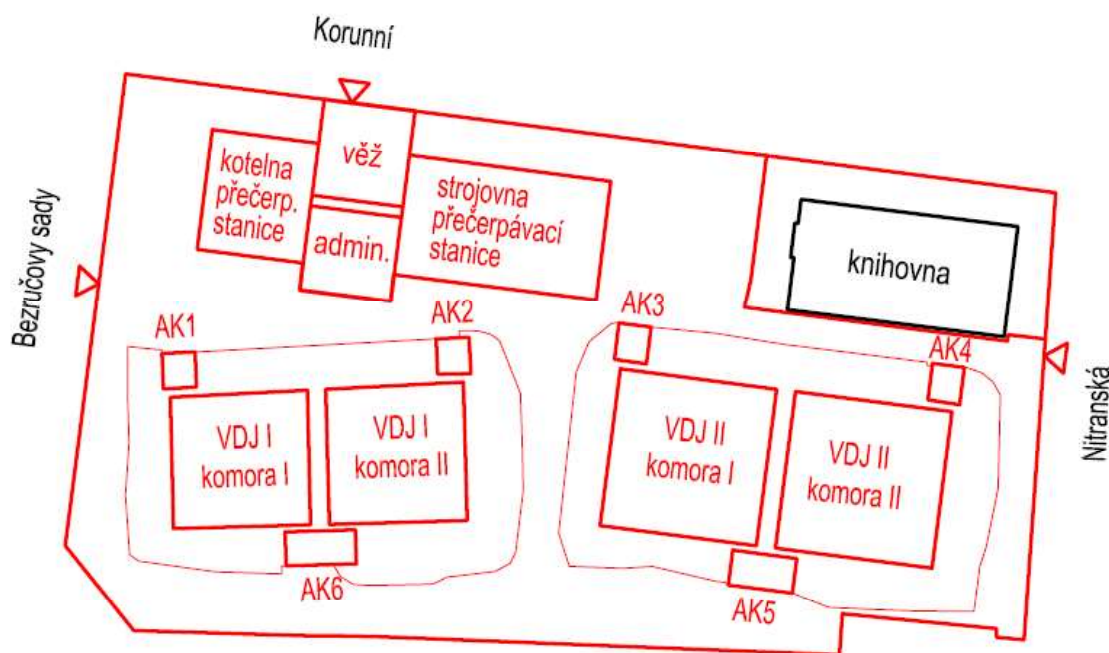
⁸⁴ SCHEIB – SOUČEK 2015.

⁸⁵ TUMA 2015.

3. ARCHITEKTONICKÝ POPIS

3.1 Urbanistická situace

Areál vinohradské vodárny se nachází v městské části Praha 10 v severní polovině bloku mezi ulicemi Korunní, Nitranská, Dykova a U Vodárny. Areál zahrnuje věžový vodojem s bočními křídly bývalých přečerpávacích stanic a administrativní budovou a dva zemní vodojemy s armaturními komorami a oplocení.

Věžový vodojem přiléhá přímo k ulici Korunní, ze které je i samostatně přístupný. Administrativní budova přiléhá k věži na jižní straně. K této dvojici budov přiléhají po stranách boční křídla někdejších přečerpávacích stanic. Hlavní vjezd do areálu je veden ze západní strany z ulice U Vodárny do prostoru mezi západní zemní vodojem a západní křídlo přečerpávací stanice. Jižní větší polovinu pozemku zaujímá dvojice zemních dvoukomorových vodojemů. Ke každému z vodojemů náleží na severu dvojice domků s armaturními komorami, pro každou komoru jeden, na jihu pak jeden větší domek armaturní komory, společné pro obě komory vodojemu.

V severovýchodním koutě pozemku je z areálu vyčleněna obdélná parcela, na níž stojí budova knihovny. Původní oplocení probíhá na uliční čáře, po vnějším okraji parcely knihovny.

3.2 Základní charakteristika objektu

3.2.1 Hmotová dispozice

Hlavní objekt tvoří společně věžový vodojem, přečerpávací stanice a administrativní budova, které jsou půdorysně uspořádány do půdorysu latinského kříže. Severní rameno tvoří věžový

vodojem a jižní rameno administrativní budova. Západní rameno tvoří menší přečerpávací stanice. Východní rameno je nejdelší a tvoří ho východní přečerpávací stanice.

Věžový vodojem je sedmipodlažní věž na čtvercovém půdorysu s plochou střechou a vysokou atikou. Administrativní budova je patrový objekt na čtvercovém půdorysu se sedlovou střechou. Mezi věžovým vodojemem a administrativní budovou se nachází úzký světlík. Přečerpávací stanice jsou přízemní objekty se sedlovými střechami. Západní přečerpávací stanice má zhruba čtvercový půdorys, východní je prodloužená do půdorysu obdélníku.

Zemní vodojemy jsou částečně zapuštěné čtvercové komory, sdružené do dvojic a společně zasypané. Na kraje jejich severních svahů jsou zapuštěné dva domky armaturních komor na čtvercovém půdorysu se sedlovou střechou. Na střed jižních svahů jsou zapuštěny armaturní komory na půdorysu podélného obdélníku se sedlovou střechou s hřebenem orientovaným příčně k půdorysu.

3.2.2 Základní komunikační schéma

Svislou komunikaci ve věžovém vodojemu zajišťuje dvouramenné kamenné schodiště, umístěné v JZ kvadrantu věže. Ostatní kvadranty na jednotlivých podlažích jsou navzájem propojené. V administrativní budově se dvouramenné schodiště nachází v SZ rohu objektu a propojuje suterén, přízemí a první patro. Místnosti v přízemí i 1. patře jsou řešené jako trojtrakt s komunikační chodbou ve středním traktu.

3.3 Exteriér

3.3.1 Věžový vodojem

Štuková fasáda věžového vodojemu je velmi bohatá a plastická. Fasáda je na všech čtyřech stranách, s drobnými rozdíly, shodná. Severní fasáda, orientovaná do Korunní ulice, je celá viditelná. K východní a západní fasádě v úrovni přízemí částečně přiléhají objekty přečerpávacích stanic a k jižní fasádě v úrovni přízemí a 1. patra administrativní objekt, resp. světlík.

Severní fasáda je šestiúrovňová a dvojosá. Nároží věže jsou vyžlabená. Horizontálně je fasáda rozdělena do třech výrazných částí, oddělených výrazně vystupující římsou. Spodní část obsahuje přízemí, 1. a 2. patro. Střední část obsahuje 3. a 4. patro a horní část je odsazená a tvoří ji 5. patro s atikou.

Spodní část je navíc rozdělena drobnou zalomenou páskovou římsou na oblast přízemí a okna 1. patra. Tato oblast je vyplněna pásovou bosáží. Nad touto páskovou římsou jsou vyžlabená nároží zvýrazněna až do střední části nárožní lizénou s pásovou bosáží. Okna v 1. patře jsou orámována vpadlou šambránou. Okna ve 2. patře jsou orámována mělkou šambránou s uchy, na kterou nasedají izolované parapetní a nadokenní římsy. Římsa, oddělující spodní a střední část, je tvořena vlysem s konzolovými triglyfy, které v nárožní lizéně ztrácí podobu konzoly. Římsová deska s okapničkou je podepřena kymatem a doplněna simou.

Do střední části pokračuje nárožní bosovaná lizéna, která rámuje okenní prostor 3. a 4. patra, který je pojednán jednotně. Při nárožní lizéně se nachází pilastry, nesoucí archivoltu, zasahující až pod hlavní římsu střední části. Mezi pilastry se nachází edikulová okna s trojúhelnými

tympanony 3. patra, jejichž parapetní pole jsou vyplněna kuželkami. 4. patro je vyšší a jeho okna jsou oblouková s pateční římsou, přecházející přes hlavice pilastrů i přes nárožní lizény, kde na nároží vystupuje v podobě podepřené konzoly, nesoucí nárožní toskánský sloup. Nad obloukovými okny 4. patra na středu fasády pod velkou archivoltou je umístěn polychromovaný znak města Královské Vinohrady. Římsa střední části je tvořena vlysem s girlandami a výrazně vysunutou římsovou deskou, podepřenou hranolovými konzolkami.

Horní část je orámována opět nárožními bosovanými lizénami. Ve vyžlabeném nároží nad sloupy jsou umístěny sochy troubících andělů, nad kterými je vyžlabení ukončeno. Na středu fasády horní části jsou umístěny hodiny, které jsou orámovány šambránou s uchy. Vedle hodin se nachází oblouková okna s pateční oblounovou římsou, přecházející přes nárožní lizény, a s archivoltou. Hlavní římsa je tvořena nízkým vlysem s volutovými konzolkami, které podepírají hranolové konzolky, podpírající římsovou desku. Nad římsou je umístěná atika a nároží atiky jsou zvýrazněny pylony.

Východní fasáda je shodná, pouze ve vlysu římsy střední části jsou proražena 4 horizontální obdélné okenní otvory.

Jižní fasáda je shodná se severní. Západní fasáda je shodná s východní, tedy s doplněnými okenními otvory ve vlysu římsy střední části.

3.3.2 Přečerpávací stanice

Západní křídlo přečerpávací stanice

Severní fasáda je svislými lizénami horizontálně rozdělena na tři pole. Vertikálně je fasáda členěna soklem a římsou s vlysem. Lizény jsou zvýrazněny páskovou bosáží a patkou, která přechází i do soklu. Sokl je jednoduchý, předsazený. Římsu tvoří plochý vlys, oddělený páskem s kymatem. Římsová deska je bez okapničky, podepřená kymatem a doplněná simou. V každém poli je prolomen vysoký okenní otvor se segmentovým záklenkem a s úzkou vpadlou šambránou. Segmentový záklenek je zvýrazněn štukovým záklenkem s 5 klenáky. Okno je dvoukřídlé s nadsvětlíkem. Každé křídlo obsahuje 2x4 skleněné tabulky, nadsvětlík také. Otvor je opatřen kovovou tyčovou mříží, zasahující jen do oblasti okenních křídel. Fasáda je ve větší ploše posprejována.

Západní fasáda je štítová. Úroveň přízemí je svislými lizénami horizontálně rozdělena na čtyři pole. Vertikálně je fasáda členěna soklem a římsou s vlysem. Štít přebírá horizontální členění z přízemí, pouze střední lizéna je nahrazena kruhovým okenním otvorem. Sokl přízemí je jednoduchý, předsazený. Nárožní lizény jsou zvýrazněné páskovou bosáží a patkou, která přechází i do soklu a římsy. Střední lizény jsou hladké a dosedají na sokl a končí pod vlysem. Na střední lizéně je umístěna konzolová lampa. V každém poli se nachází okenní otvory shodné se severní fasádou. Římsa, včetně vlysu přechází ve stejné profilaci ze severní fasády, pouze římsová deska je doplněna okapničkou a sima přechází do štítu. Římsu ve štítu tvoří pouze římsová deska s kymatem a simou. Kruhový okenní otvor na středu štítu je zvýrazněn bosovaným kruhovým páskem, interpretujícím záklenky v úrovni přízemí. Na jednotlivé čtvrtě je umístěn zvýrazněný klenák. Okno je kovové s paprscitým členěným, s kruhovou skleněnou tabulkou na středu a 8 výsečovými tabulkami. Fasáda je ve větší ploše posprejována.

Jižní fasáda je svým členěním a výzdobou shodná s fasádou severní. Západní pole je prolomeno rozměrnými dvoukřídlými plechovými garážovými vraty s přímým ocelovým překladem. K těmto vratům je dovedena betonová rampa, zakrývající úroveň soklu. Střední pole obsahuje okenní otvor jako na severní fasádě. Východní pole obsahuje dveřní otvor s vpadlou šambránou a zvýrazněným záklenkem jako okenní otvory. Dveře jsou dřevěné dvoukřídlé rámové, částečně prosklené s nadsvětlíkem.

Střecha je sedlová s hřebenem orientovaným Z-V směrem. Krytinu tvoří částečně zkorodovaný falcovaný plech. V jižním poli se nacházejí tři střešní výlezy, severní pole je bez výlezu.

Východní křídlo přečerpávací stanice

Severní fasáda východní stanice je členěna stejně jako severní fasáda západní stanice, obsahuje ale 6 polí. Dvě západní pole obsahují okenní otvory, které jsou (oproti ostatním) s nižším parapetem a sníženým segmentovým záklenkem. Ve třetím poli je při fasádě umístěno vodorovné otočné kolo kohoutu. Fasáda je opět z velké míry posprejována.

Východní fasáda východní stanice je shodná se západní fasádou západní stanice, jen konzolová lampa je umístěna na druhé lizéně z jihu.

Jižní fasáda je rozvrhem a prvky opět shodná s jižní fasádou západní stanice, ale obsahuje 6 polí. První pole od západu obsahuje dveřní otvor se sníženým segmentovým záklenkem. Otvor obsahuje dřevěné dvoukřídlé rámové, částečně prosklené dveře s nadsvětlíkem a dvoukřídlou kovovou tyčovou mříž. Nad dveřním otvorem je umístěn konzolový halogen. Ve druhé poli od západu se nachází okenní otvor s nejvíce snížený segmentovým záklenkem, přičemž zvýrazněné záklenky ve štuku jsou vždy ve stejné výši. Okenní otvor ve čtvrtém poli od západu je částečně zazděný výrazným zvýšením parapetu. V pátém poli se nachází rozměrná plechová dvoukřídlá vrata, která zasahují i do čtvrtého pole a přerušují tak lizénu. Třetí a šesté pole od západu jsou shodné a odpovídají původnímu řešení.

Střecha je sedlová s hřebenem orientovaným Z-V směrem. Krytinu tvoří částečně zkorodovaný falcovaný plech. V jižním poli se nacházejí čtyři střešní výlezy, severní pole je bez výlezu.

3.3.3 Administrativní budova

Východní fasáda je vzhledem k vestavění mezi dvě přečerpávací stanice omezena na část trojúhelného štítu a jednu okenní osu při jižní fasádě. Fasáda je rámována nárožní bosovanou lizénou a římsou, kterou tvoří pouze římsová deska s kymatem. Na římsě štítu je navíc sima. Okenní otvory jsou v přízemí i patře shodné. Jedná se o obdélný otvor, orámovaný jednoduchou šambránou, s oplechovanou izolovanou páskovou parapetní římsou se dvěma stupni a s izolovanou páskovou nadokenní římsou. Okenní otvor v přízemí je slepý, v patře se nachází dřevěné dvoukřídlé zdvojené okno s výklopný nadsvětlíkem. Na středu štítu se nachází drobný kruhový otvor s mřížkou, obkroužený páskem s motivem bosování.

Jižní fasáda je patrová trojosá a je opatřena bosovanými nárožními lizénami. Římsa je bez vlysu. Mezi přízemím a 1. patrem se nachází široký pásek. Okenní otvory jsou shodné v přízemí i v patře. Jsou rámovány jednoduchou páskovou šambránou, s oplechovanou izolovanou páskovou parapetní římsou se dvěma stupni a s izolovanou páskovou nadokenní římsou. Okna jsou dřevěná trojkřídlá zdvojená s trojkřídlými nadsvětlíky. Okenní otvory v přízemí jsou

opatřeny kovovou tyčovou mříží. V západní a střední ose se v úrovni soklu nachází nadstavěné konstrukce anglických dvorků.

Západní fasáda je shodná s východní. Okenní otvor v přízemí obsahuje dvoukřídlé dřevěné okno s nadsvětlíkem a kovovou tyčovou mříž. Okenní otvor v patře je slepý a bez parapetní římsy.

Střecha je sedlová s hřebenem orientovaným Z-V směrem. Krytinu tvoří částečně zkorodovaný falcovaný plech. Severní pole je zkrácené vzhledem k existenci světlíku.

3.3.4 Zemní vodojemy

Vodojemy jsou zasypány zeminou a porostlé trávnickem. Na horní ploše se nachází betonové větrací komínky s plechovými stříškami a kovové poklopy vlezů. Kraje jsou vysvahované a zasahují do nich další objekty.

Západní vodojem

Severní strana obsahuje dva domky armaturních komor. Mezi nimi je svah podepřen nízkou tarasní zídkou, zděnou z cihel. Fasády armaturních komor jsou orámovány plochým lizénovým rámem, který na štítové straně kopíruje průběh římsy kolem štítu. Římsu tvoří římsová deska, podepřená kymatem, a sima. Dveřní otvor se segmentovým záklenkem je zvýrazněn plochou širokou šambránou. Záklenek je zvýrazněn pekovaným bosováním se zvýrazněným hlavním klenákem. Nad dveřním otvorem je v prostoru štítu drobný kruhový otvor s jednoduchou šambránou. Střecha je sedlová s falcovaným plechem s červeným nátěrem.

Východní strana obsahuje dvě do svahu zapuštěné otevřené skladovací prostory z betonového panelového pažení do ocelových I profilů. Svah mezi těmito prostory a východním armaturním domkem je podepřen vlnitým žebrovým plechem.

Jižní strana obsahuje dva samostatné skladovací prostory z betonového panelového pažení do ocelových I profilů. Prostory jsou navíc kryté a uzavřené ocelovou konstrukcí, opláštěnou vlnitým plechem, který tvoří stěny i střechu. Dále se na jižní straně nachází větší armaturní komora. Lizénový systém je rozveden do třech polí, přičemž obě krajní pole jsou úzká a většinu plochy zabírá střední pole. Ve středním poli se nachází vstupní otvor s plochou šambránou a se segmentovým bosovaným pekovaným záklenkem se zvýrazněným hlavním klenákem. Po stranách dveřního otvoru se nachází obdélné okenní otvory s plochou šambránou, kterou tvoří omítané kamenné ostění, a se segmentovým bosovaným pekovaným záklenkem a zvýrazněným hlavním klenákem. Obdobný okenní otvor se nachází nad vstupem v prostoru štítu. Tento okenní otvor je menší a zazděný. Při východní fasádě se ve svahu nachází přímé schodiště na horní plochu vodojemu.

Západní stranu tvoří pouze zatravněný svah.

Východní vodojem

Severní strana obsahuje dva domky armaturních komor shodné podoby jako u západního vodojemu, pouze segmentový záklenek nad vstupní otvorem je zvýrazněn jen šambránou a hlavním klenákem. Východní polovina severního svahu při domku je podepřena betonovou tarasní stěnou.

Východní strana je tvořena zatravněným svahem. U JV rohu je podepřen nízkou betonovou tarasní stěnou.

Jižní strana je rozdělena na dvě části větším armaturním domkem. Východní polovinu tvoří zatravněný svah. Západní část je podepřena betonovým panelovým pažením do ocelových I profilů, které tvoří severní stěnu skladovacího prostoru. Jižní armaturní komora východního vodojemu je ve hmotě a základním členění shodná s jižní komorou západního vodojemu. Drobně se však liší. Lizénová pole na jižní fasádě jsou přibližně stejně velká. Střední obsahuje vstupní otvor se segmentovým záklenkem, který je orámován šambránou a zvýrazněn je pouze hlavní klenák. V bočních polích se nachází zaslepené okenní otvory opět se segmentovým záklenkem, kde je zvýrazněn pouze hlavní klenák. Okenní otvor ve štítě je kruhový, zazděný s pekovanou omítkou v okolí.

Západní strana je po celé délce podepřena tarasní zdí z tvárnic.

3.3.5 Oplocení

Oplocení areálu tvoří nízká zděná cihelná zídka, opatřená překrytím z kamenných bloků, zkosených do tvaru nízké sedlové střechy. Sloupky oplocení jsou litinové, kanelované, členěné na sokl, dřík a hlavici, vyvrcholené šišticí. Mezilehlé pole tvoří svislé hranolové tyče, zakončené šípovými hroty. Tyče jsou propojeny v úrovni soklu sloupky dvojicí pásků a v horní části jedním páskem. V místech napojení pásků jsou doplněny rozviliny.

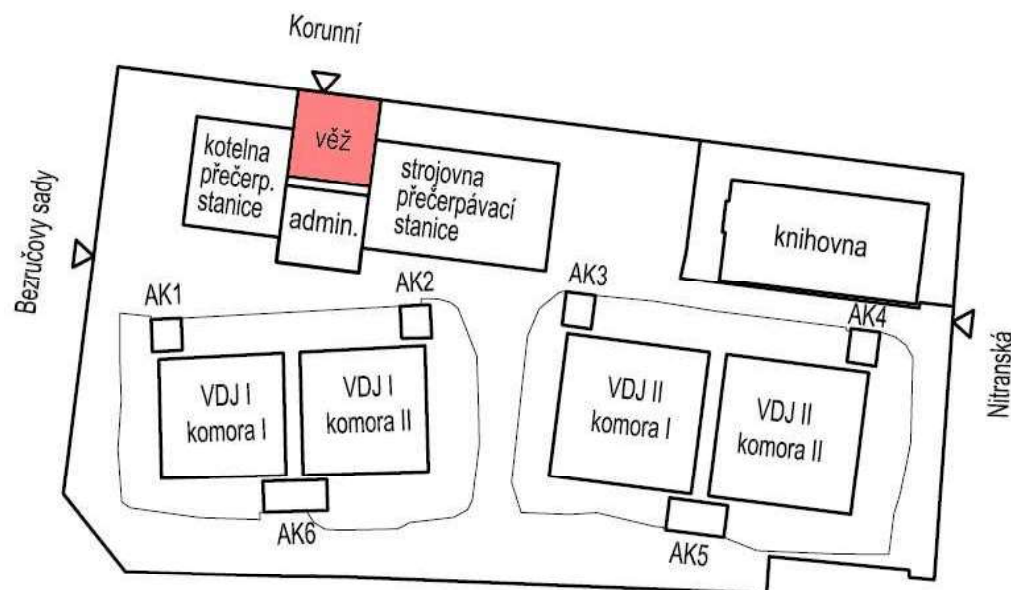
Vjezdové sloupky na západní straně areálu, ústící do ulice U Vodárny obsahují jednoduchý sokl v úrovni zídky oplocení. Dřík je doplněn vystouplým polem s vyžlabenými rohy. Horní část odděluje oblounová římsa. Vrchol je opatřen masivní kamennou deskou s kymatem. Vjezdové pilíře jsou opatřené litinovými nákolníky v podobě zvířecí hlavy s krkem a křídly. Posuvná brána je novodobá, kovová se zeleným nátěrem.

Na východní straně areálu se symetricky nachází druhá dvojice sloupků, mezi nimiž se nacházejí dvě pole novodobého tyčkového plotu, který tvaroslovím napodobuje starší oplocení.

V severovýchodní části areálu oplocení probíhá po vnějším okraji parcely knihovny. Na severní straně při objektu knihovny je oplocení přerušeno vstupem ke knihovně. Ohraničují ho dva pilířky s pekovanou teraccovou omítkou. Východně od tohoto vstupu je do oplocení vložena drobná zděná část elektrické rozvodny.

3.4 Interiér

3.4.1 Věžový vodojem

Přízemí

Místnost 1.25 je umístěna v SZ rohu přízemí věže a slouží jako vstupní hala. Jedná se o čtvercovou místnost se zkoseným SZ a JV koutem. Ve východní části severní stěny se nachází vysoká dveřní nika se segmentovým záklenkem. Dveře jsou dvoukřídlé dřevěné rámové s proskleným nadsvětlíkem. Východní stěna obsahuje v severní části plechovou skříňku elektroinstalace, jinak je plochá. V západní části jižní stěny je umístěna dveřní nika se segmentovým záklenkem. V niku jsou umístěny dva kamenné schodišťové stupně s oblounovou hranou. Dveřní otvor je zmenšený a rámovaný rámovou ocelovou zárubní s jednokřídlými deskovými dveřmi. Nad dveřním otvorem je umístěn prosklený dřevěný nadsvětlík. Jižní část západní stěny je prolomena okenní nikou se segmentovým záklenkem s okenním otvorem s dvoukřídlým dřevěným oknem s dvoukřídlým nadsvětlíkem. Pod parapetem niky jsou umístěny na stěně plechové novodobé poštovní schránky. Všechny stěny jsou do výšky přibližně 1,5 m opatřeny ochranným nátěrem. Podlaha je krytá nakoso orientovanou čtvercovou cementovou dlažbou s černobílou šachovnicovou skladbou s černým páskem podél stěn. Strop tvoří segmentově valená klenba.

Místnost 1.26 tvoří nástupní prostor na schodiště ve věžovém vodojemu. Nástupní rameno je umístěno při východní stěně. Schodiště je kamenné konzolové čtyřramenné s mezipodestami. Jižní mezipodesty jsou mnohoúhelné, severní mezipodesty jsou obdélné. První stupeň je delší a zakončeno půlkruhem, ve kterém je zakotven první litinový sloupek zábradlí, který je zdobený a zakončen vrcholovou šišticí. Do každého stupně je pak kotven sloupkový litinový prefabrikát, které jsou navzájem propojeny pásky, který nese dřevěné madlo. V jižní stěně mezipodesty je prolomen dveřní otvor do světlíku s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi. Při jižní stěně se nachází plechová skříň elektroinstalace. V severní stěně je umístěna mělká dveřní nika se

zmenšeným dveřním otvorem, rámovaným rámovou ocelovou zárubní s jednokřídlými deskovými dveřmi. Podlaha je stejná jako v místnosti 1.25.

Místnost 1.17 je čtvercová místnost v JV části přízemí věže a je přístupná z východní přečerpávací stanice. Většinu severní stěny zabírá velká nika se segmentovým záklenkem. V nice se nachází plechová jednokřídlá dveře a nika s hasicím přístrojem. Do niky je vložena dřevěná police. V SV koutu místnosti prochází svislé kovové nýtované vodovodní potrubí s mechanismem uzávěru bez otočného kola. V jižní části východní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem a s dveřním otvorem s jednokřídlými deskovými dveřmi. Ve východní části jižní stěny je umístěna plechová skříňka elektroinstalace. V západní části jižní stěny je prolomena zaslepená vysoká nika se segmentovým záklenkem, původně vyústěná okenním otvorem do světlíku. V severní části západní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem s dveřním otvorem s jednokřídlými deskovými dveřmi. Podlaha je krytá keramickou dlažbou, imitující dřevěné podlahové vlysy. Strop tvoří segmentově valená klenba, pod kterou jsou zavěšeny rozvody vzduchotechniky a zářivkové lustry.

Místnost 1.18a tvoří dva drobné prostory ve východní části JZ části přízemí věže. Místnost je přístupná z východu z místnosti 1.17. Severní prostor je navíc rozdělen nízkou lehkou příčkou. V západní stěně severního prostoru se nachází zaslepená dveřní nika se segmentovým záklenkem. V jižní stěně jižního prostoru se nachází okenní nika s jižním směrem se rozšiřujícími špaletami. Okno ústí do světlíku a je dřevěné dvoukřídlé s dvoukřídlým nadsvětlíkem. Podlaha je krytá keramickou dlažbou, imitující dřevěné podlahové vlysy. Strop tvoří segmentově valená klenba.

Místnost 1.18b se nachází v SV části přízemí věže. Přístupná je z jihu z místnosti 1.17. Jedná se o čtvercovou místnost, rozpříčkovanou nízkými příčkami na několik drobných podprostorů. Na severní stěně, která je bez otvorů, je pod stropem umístěna ocelová konzola s porcelánovými izolátory. K východní stěně je na středu připojena kolmá nízká příčka, zasahující přibližně do třetiny prostoru místnosti. V jižní části východní stěny je prolomena okenní nika se segmentovým záklenkem s oknem. Na jižní stěně ve východní části je na stěnu připevněno porcelánové umyvadlo a jeho okolí je obloženo keramickými dlaždicemi. Na středu jižní stěny se nachází dveřní nika s přímým překladem, ve které jsou umístěny jednokřídlé plechové dveře v ocelové zárubni. Na dveřní nikou je na stěně nápis „289“. K západní stěně jsou přistavěny příčky, tvořící tři drobné prostory, které jsou přístupné samostatně dveřními otvory s ocelovými rámovými zárubněmi a jednokřídlými deskovými dveřmi. Podlaha je krytá keramickou dlažbou, imitující dřevěné podlahové vlysy. Strop tvoří segmentově valená klenba, pod kterou jsou zavěšeny rozvody vzduchotechniky a zářivkové lustry.

1. patro

V 1. patře jsou přístupné pouze prostory schodiště v JZ části věže. V severní stěně hlavní podesty je na středu umístěn dveřní otvor s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. Po obou stranách dveřního otvoru jsou ve stěně umístěny plechové skříňky elektroinstalace. Ve východní stěně podesty se nachází dveřní otvor s rámovou ocelovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. Západní stěna obsahuje světlík k okennímu otvoru ve vyšší úrovni. V SZ koutu jsou svisle vedeny rozvody. Podlahu tvoří

čtvercová nakoso položená cementová černobílá šachovnicová dlažba. Severní mezipodesta v západní stěně obsahuje nízkou okenní niku se segmentovým záklenkem a ocelovou mříží a s oknem.

2. patro

Ve 2. patře jsou přístupné opět pouze prostory schodiště v JZ části věže. V severní stěně hlavní podesty je na středu umístěn dveřní otvor s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. Po obou stranách dveřního otvoru jsou ve stěně umístěny plechové skříňky elektroinstalace. Ve východní stěně podesty se nachází dveřní otvor s jednokřídlými dveřmi, imitujícími rámovou konstrukci. Západní stěna obsahuje spodní část okenní niky s okenním otvorem, který zasahuje i do vyšší úrovně. Parapet je vyplněn dřevěnou vestavěnou dvoukřídlou skříňkou. V SZ koutu jsou svisle vedeny rozvody. Podlahu tvoří čtvercová nakoso položená cementová černobílá šachovnicová dlažba. Severní mezipodesta v západní stěně obsahuje horní část okenní niky se segmentovým záklenkem a s oknem.

3. patro

Ve 3. patře jsou přístupné opět pouze prostory schodiště v JZ části věže. V severní stěně jsou ve stěně umístěny 3 plechové skříňky elektroinstalace různých rozměrů. Ve východní stěně podesty se nachází dveřní otvor s rámovou ocelovou zárubní s jednokřídlými deskovými dveřmi. Západní stěna obsahuje spodní část okenní niky s okenním otvorem, který zasahuje i do vyšší úrovně. Parapet je vyplněn dřevěnou vestavěnou dvoukřídlou skříňkou. V SZ koutu jsou svisle vedeny rozvody. Podlahu tvoří čtvercová nakoso položená cementová černobílá šachovnicová dlažba. Ve východní části je částečně překrytá kobercem a PVC folií. Severní mezipodesta v západní stěně obsahuje horní část okenní niky se segmentovým záklenkem, s oknem a s ocelovou mříží.

4. patro

Ve 4. patře jsou přístupné všechny prostory.

V severní stěně schodiště je prolomen na středu dveřní otvor s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. Po obou stranách dveřního otvoru jsou ve stěně umístěny plechové skříňky elektroinstalace. Ve východní stěně podesty se nachází dveřní otvor s novodobými dřevěnými rámovými jednokřídlými dveřmi s obložkami. Západní stěna obsahuje spodní část okenní niky s okenním otvorem, který zasahuje i do vyšší úrovně. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních. V SZ koutu jsou svisle vedeny rozvody. Podlaha je krytá hnědou PVC folií. Severní mezipodesta v západní stěně obsahuje horní část okenní niky s obloukovým záklenkem a s trojkřídlým výklopným nadsvětlikem, který navazuje na okno ve 4. patře.

Místnost v SZ části věže je čtvercová s vestavěným dřevěným mezipatrem. Ve východní části severní stěny se nachází velká okenní nika s obloukovým záklenkem. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným nadsvětlikem. Ve východní stěně se nachází dveřní otvor s novodobými dřevěnými rámovými dvoukřídlými asymetrickými dveřmi s obložkami. V JV koutu a při východní části jižní stěny je umístěna kuchyňská linka. V západní části jižní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem s dveřním otvorem s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. V

jižní části západní stěny se nachází velká okenní nika s obloukovým záklenkem. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným nadsvětlíkem. V JV koutu v mezipatře je vestavěna koupelna s čtvercovým keramickým obkladem. Koupelna je přístupná ze severu dveřním otvorem s posuvnými dveřmi. Západním směrem z ní ústí okenní otvor. Strop tvoří segmentově valená klenba se segmentovou trojbokou výsečí nad západním oknem. Podlaha spodní úrovně je krytá podlahovými dřevěnými vlasy, mezipatro prkny.

Místnost v SV části věže je čtvercová s vestavěným dřevěným mezipatrem, zabírající část v SV koutu místnosti. V západní části severní stěny se nachází velká okenní nika s obloukovým záklenkem. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným nadsvětlíkem. V jižní části východní stěny se nachází velká okenní nika s obloukovým záklenkem. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným nadsvětlíkem. V západní části jižní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem s dveřním otvorem s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. V západní stěně se nachází dveřní otvor s novodobými dřevěnými rámovými dvoukřídlými asymetrickými dveřmi s obložkami. Strop tvoří segmentově valená klenba se segmentovou trojbokou výsečí nad východním oknem. Podlaha je krytá podlahovými dřevěnými vlasy.

Místnost v JV části 4. patra věže je předělena příčkou na dva prostory. Většinu tvoří západní prostor, v jehož SZ koutu je umístěn krb. V severní stěně se nachází dveřní otvor s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. V severní části východní stěny, kterou tvoří zmíněná příčka, se nachází dveřní otvor s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. Nad ním je umístěn kruhový okenní otvor s dřevěným kruhovým oknem. V západní části jižní stěny se nachází velká okenní nika s obloukovým záklenkem. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným nadsvětlíkem. V severní části západní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem s dveřním otvorem s jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. Příčkou oddělený východní prostor je využit jako koupelna. V severní polovině prochází dvojice litinového vodovodního potrubí. V severní části východní stěny se nachází velká okenní nika s obloukovým záklenkem. Okno je dřevěné šestikřídlé s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným nadsvětlíkem. V jižní části je umístěno umyvadlo a sprchový kout. Všechny stěny jsou do výše přibližně 2 m obloženy čtvercovým oranžovým keramickým obkladem, stejně jako podlaha. Strop tvoří segmentově valená klenba se segmentovou trojbokou výsečí nad východním oknem.

V JZ části 4. patra věže při východní straně schodiště se nachází ještě dva menší prostory. Severní je přístupný ze západu novodobými dřevěnými jednokřídlými dveřmi s obložkami ve dveřní nise se segmentovým záklenkem. Z východu je přístupný jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami. Do jižní prostory vedou úzké dřevěné rámové dveře s dřevěnými obložkami. Podlaha je krytá čtvercovými keramickými dlaždicemi. Strop tvoří segmentově valená klenba. Jižní prostor obsahuje v jižní stěně úzkou, k jihu se rozšiřující niku s dřevěným šestikřídlým oknem s křídly po třech ve dvou úrovních s trojkřídlým výklopným

nadsvětlíkem. Při jižní stěně je umístěna záchodová mísa. Podlaha je krytá čtvercovými keramickými dlaždicemi. Strop tvoří segmentově valená klenba.

5. patro

Schodiště je v 5. patře zakončeno rozšířenou podestou, která zabírá celou šíři v severní polovině JZ části 5. patra věže. V severní stěně se nachází mělká dveřní nika se segmentovým záklenkem se zmenšeným dveřním otvorem s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Ve východní části jsou k severní stěně připevněny plechové skřínky elektroinstalace. Východní stěna obsahuje jednokřídlé deskové dveře v ocelové rámové zárubni. JV kout je oddělen příčkou a je přístupný z podesty ze severu jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Prostor je nepřístupný. Jižní stěna je bez otvorů. V západní stěně jsou prolomeny dvě okenní niky s nízkými segmentovými záklenky s dvoukřídlými horizontálně orientovanými okny. Podlaha je betonová. Strop je trámový z ocelových trámů I profilu s prkenným záklopem.

Místnost v SZ části 5. patra věže sloužila jako zkušebna. Severní a východní stěna je bez otvorů. V jižní stěně se nachází dveřní nika s přímým překladem s jednokřídlými dřevěnými dveřmi. V západní stěně jsou prolomeny dvě okenní niky s nízkými segmentovými záklenky s dvoukřídlými horizontálně orientovanými okny. V SZ koutu se nachází litinové vřetenové točité schodiště, které je odděleno lehkou příčkou se vstupem z jižní strany jednokřídlými dveřmi. Východní část podlahy je zvýšená do formy pódia. Podlaha včetně pódia je krytá kobercem. Strop tvoří plochý SDK podhled.

JV část 5. patra věže je rozdělena na dva prostory. Severní prostor je propojen průchodem se segmentovým záklenkem v severní stěně s SV částí 5. patra věže. Ve východní stěně se nachází dvojice okenních nik se segmentovými záklenky, přičemž jižní je zaslepena. V severní nize se nachází horizontálně orientované dřevěné dvoukřídlé okno. Jižní stěnu tvoří příčka s jednokřídlými deskovými dveřmi. V západní stěně se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem se zmenšeným dveřním otvorem, rámovaným ocelovou rámovou zárubní s jednokřídlými deskovými dveřmi. Jižní prostor je nepřístupný. Podlahu tvoří cihelná dlažba. Strop je otevřen do vyšší úrovně, prochází pouze ocelové trámy I profilu bez záklopu.

SV část 5. patra je bez konkrétního využití a nachází se zde provizorní dřevěné schodiště do 6. patra. Severní stěna je bez otvorů. Ve východní stěně jsou prolomeny dvě okenní niky s nízkými segmentovými záklenky s dvoukřídlými horizontálně orientovanými okny. V jižní stěně je průchod se segmentovým záklenkem do JV části. V západní stěně se nachází dvoukřídlé dřevěné dveře s bílým nátěrem, potažené bitumenovou fólií (?). Za dveřmi se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem, zaslepená dřevěnou svlakovou příčkou. Podlahu tvoří cihelná dlažba. Strop je z větší části otevřen do 6. patra, pouze prochází ocelové trámy I profilu, částečně na severní straně opatřené prkenným záklopem.

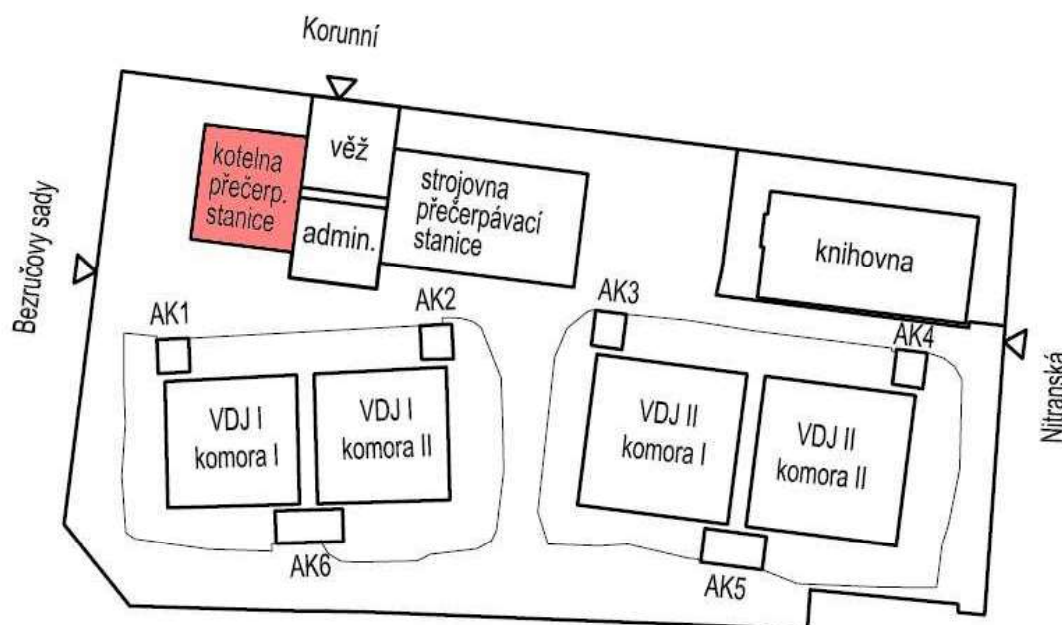
6. patro

Jedná se o otevřený prostor, zabírající celou plochu 6. patra věže, pouze středem prochází tubus komínového tělesa. Severní stěna obsahuje na středu obdélný vertikálně orientovaný otvor s přímým překladem pro hodinovou osu. Otvor je zakryt hodinovým ciferníkem. Po stranách severní stěny jsou okenní otvory s půlkruhovými záklenky a dvoukřídlými dřevěnými okny s dvoukřídlými záklenky. Všechny ostatní stěny mají stejný rozvrh a podobu. Po stěnách jsou

ve velké míře rozvedeny elektrické kabely a mechanismus hodinového stroje k jednotlivým ciferníkům. V JV části prostoru jsou vyvedeny litinové vodovodní potrubí. V JZ koutu je umístěno litinové vřetenové točité schodiště, které zpřístupňuje střešní terasu. Schodiště z 5. patra v SZ koutu je zaslepeno prkenným záklopem. Při jižní stěně v blízkosti schodiště na střechu je umístěna buňka, přístupná ze severu jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Podlahu tvoří částečně prkenný záklop. V JV a V části je podlaha otevřena do 5. patra a přechod je řešen dřevěnými prkennými lávkami s dřevěným provizorním zábradlím. Strop tvoří hvězdicovitý systém segmentové valených kleneb uložených do ocelových traverz, které jsou kotvené do obvodových stěn a u komínového tělesa leží na kruhovém nýtovaném ocelovém věnci I profilu, který podepírají ocelové konzoly I profilu, vetknuté do komínového tělesa. Průchod schodiště v JZ koutu je řešen ocelovými trámovými výměnami I profilu.

3.4.2 Přecherčpávací stanice

Západní křídlo přecherčpávací stanice

Místnost 1.01 se nachází v JV koutu kotelny a slouží jako vstupní předsíň administrativní budovy. V západní části severní stěny se nachází dveřní otvor s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Většinu východní stěny zabírá průchod s přímým překladem do administrativní budovy. Na středu jižní stěny se nachází vysoká dveřní nika se segmentovým záklenkem a s dřevěnými dvoukřídlými rámovými částečně prosklenými dveřmi s proskleným nadsvětlíkem. V západní stěně se nachází dveřní otvor s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Všechny stěny jsou do výšky přibližně 1,5 metru opatřeny dřevěným obložením. Podlaha je krytá šedou keramickou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Místnost 1.02 je čtvercová místnost, umístěná na středu jižní fasády kotelny, z jejíž prostoru je vyčleněna. Severní stěna obsahuje dveřní otvor s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni, vedoucí do prostoru haly 1.04. V jižní části východní stěny se nachází dveřní otvor s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni, vedoucí do předsíně 1.01.

V JV koutu místnosti je umístěna rozvodna elektroinstalace. Jižní stěna obsahuje okenní niku se segmentovým záklenkem s dvoukřídlým dřevěným oknem s výklopným nadsvětlíkem. Na západní stěně se propisuje konstrukční systém zastropení prostoru západní přečerpávací stanice, konkrétně průvlak a sloup. Konstrukční systém se stejně propisuje i na východní stěně. Podlaha je betonová s rampou, klesající ke dveřím ve východní stěně. Strop je plochý a hladký

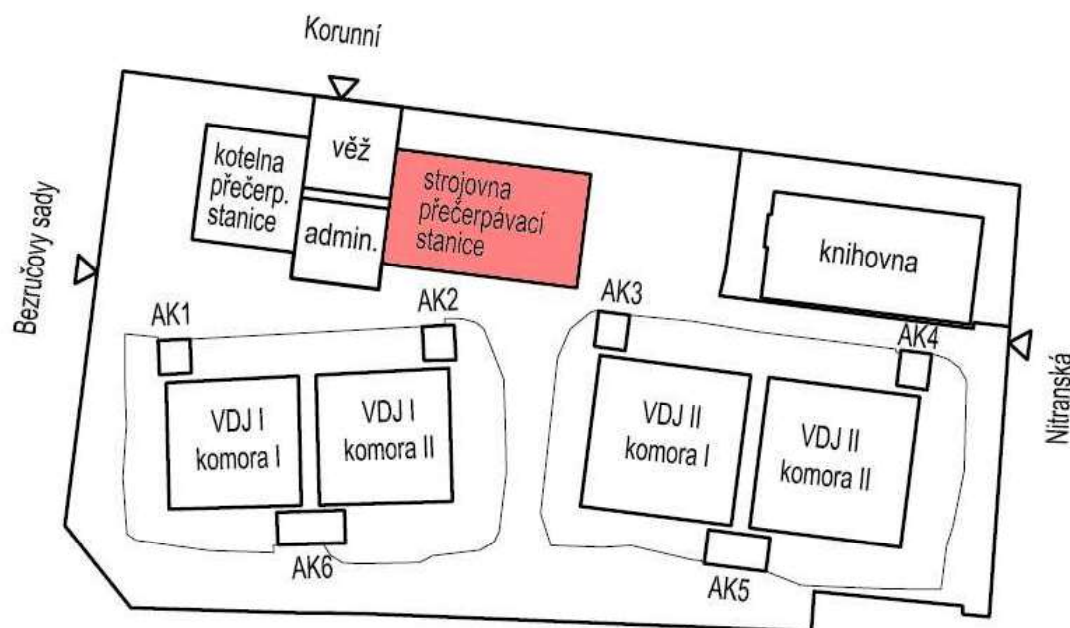
Místnost 1.03 slouží jako kotelna. Jedná se o obdélný prostor bez otvorů (kromě vstupních dveří) při západní straně západní přečerpávací stanice, přístupný z jihu z předsíně 1.01 dveřním otvorem s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni.

Hala 1.04 zabírá většinu plochy kotelny. Jedná se o trojlodní prostor, kdy na jednotlivé lodě je dělen betonovými sloupy obdélného průřezu s průvlakem, orientovanými S-J směrem. Západní loď je celá otevřená, ze střední lodi je v jižní části vydělena místnost 1.02. Východní loď je rozdělena na 4 prostory – předsín 1.01, kotelnu 1.03 a dva sklady 1.05 a 1.06. Na osách lodí jsou v severní stěně prolomeny okenní niky se segmentovými záklenky s dvoukřídlými dřevěnými okny s nadsvětlíky. Sklady ve východní lodi jsou odděleny plechovými příčkami, s mřížovými výplněmi v horních částech. V jižní stěně západní lodi je prolomen rozměrný průjezd s přímým překladem s plechovými dvoukřídlými garážovými vraty. Západní stěna je prolomena 4 okenními nikami se segmentovými záklenky s dvoukřídlými dřevěnými okny s nadsvětlíky. Podlaha je betonová. Strop tvoří průvlak s plochými poli.

Sklad 1.05 se nachází na středu západní strany kotelny a je vyčleněn z východní lodi. Západní a severní stěnu tvoří plechová příčka. Ve východní stěně se nachází okenní otvor s dřevěným oknem, ústící do světlíku mezi věžovým vodojemem a administrativní budovou. Jižní stěna je zděná a odděluje sklad od kotelny 1.03.

Sklad 1.06 se nachází v severní části východní lodi. Severní stěna obsahuje výše zmíněnou okenní niku s oknem. Východní stěna je stěnou věžového vodojemu. Jižní a západní stěnu tvoří plechová příčka.

Půda kotelny je přístupná z patra administrativní budovy. Jedná se ocelovou příhradovou vazníkovou konstrukci. Vazník je trojúhelný s dvakrát zalomeným spodním pásem. Spodní pás tvoří dva L profily 50x50x5, spojené do tvaru obráceného T. Horní pás tvoří dva U profily, spojené do tvaru písmene I. Středové věšadlo tvoří dva L profily 50x50x5, do tvaru X, stejně tak kratší krajní diagonála. Delší diagonálu tvoří jeden L profil 50x50x5. Jednotlivé prvky jsou propojené styčnickovými deskami, do kterých jsou prvky zanáty. Vazníky jsou uloženy do severní a jižní zdi a částečně podepřeny pilířovými konzolami. Vazníky jsou na středu spodního pásu propojeny dvojicí L profilů 50x50x5 ve tvaru obráceného T. Vazníky nesou na každé straně 3 vaznice profilu písmene I, na které jsou umístěny dřevěné trámové krokve. Tyto krokve jsou z obou stran pobity prkny. Krov nad západní přečerpávací stanicí tvoří 3 vazníky. V jižní straně střechy se nachází 2 střešní okna ve dvou středních polích. Ve štítové stěně se nachází kruhový okenní otvor s kovovým oknem s paprscitým členěním. Ve spárořezu podbití krokvi je patrný rozsah odstraněné střešní větrací nástavby.

Východní křídlo přečerpávací stanice

Strojovna přečerpávací stanice je rozdělena na tři části. Západní část tvoří vestavěné kanceláře, zaujímající rozsah prvních dvou okenních os od západu. Střední část je úzká, vložená mezi 2. a 3. okenní osu od západu. Východní část zabírá zbytek strojovny, tedy rozsah 4 východních okenních os.

Místnost 1.15 slouží jako předsíní do západní kancelářské části. Jedná se o přibližně čtvercovou místnost v JZ koutu východní přečerpávací stanice. Severní stěnu tvoří lehká, kovová, prosklená příčka s dvoukřídlými prosklenými dveřmi. Východní stěnu tvoří lehká, kovová příčka, prosklená v horní části. V jižní stěně se nachází dveřní nika, která je ze západní a východní strany rámována přístěnnými pilíři s konzolovým zakončením. Dveřní otvor je zakončen segmentovým záklenkem. Dveře jsou novodobé dřevěné dvoukřídlé rámové, částečně prosklené se segmentově zakončeným proskleným nadsvětlíkem. Západní stěna je bez otvorů. Podlaha je krytá keramickou dlažbou, imitující podlahové vlysy. Strop tvoří SDK plochý podhled.

Chodba 1.16 je obdélnou místností při západní straně strojovny. Severní stěnu tvoří lehká kovová rámová částečně prosklená příčka s jednokřídlými dveřmi, vedoucími do kanceláře 1.19. Východní stěnu tvoří lehká kovová rámová částečně prosklená příčka. Na středu východní stěny jsou umístěny dvoukřídlé dveře do místnosti 1.21. Po stranách se nachází jednokřídlé dveře do kanceláří 1.20 a 1.22. Jižní stěnu tvoří lehká, kovová, prosklená příčka s dvoukřídlými prosklenými dveřmi, vedoucími do předsíně 1.15. V severní části západní stěny se nachází novodobé dřevěné jednokřídlé dveře s dřevěnými obložkami. Podlaha je dvouúrovňová. Jižní třetina je vyšší a obě části propojují dva stupně. Podlaha je krytá keramickou dlažbou, imitující podlahové vlysy. Strop tvoří SDK plochý podhled.

Kancelář 1.19 je obdélná místnost v SZ koutu strojovny. V severní stěně se nachází okenní nika se segmentovým záklenkem s dvoukřídlým dřevěným oknem se segmentově zakončeným nadsvětlíkem. Okenní nika je rámována přístěnnými pilíři s konzolovým zakončením. Východní stěnu tvoří lehká kovová částečně prosklená příčka bez otvorů. Jižní stěnu tvoří lehká kovová rámová částečně prosklená příčka s jednokřídlými dveřmi, vedoucími do chodby 1.16.

Kancelář 1.20 je přibližně obdélná místnost při severní fasádě. Severní stěna ve východní části obsahuje okenní niku se segmentovým záklenkem s dvoukřídlým dřevěným oknem se segmentově zakončeným nadsvětlíkem. Ze západní strany je k okenní nice připojen přístěnný pilíř s konzolovým zakončením. Východní stěna je bez otvorů. Jižní stěnu tvoří lehká kovová částečně prosklená příčka bez otvorů. Západní stěnu tvoří lehká kovová rámová částečně prosklená příčka s jednokřídlými dveřmi, vedoucími do chodby 1.16.

V *místnosti 1.21* tvoří severní a jižní stěnu lehká kovová částečně prosklená příčka bez otvorů. Východní stěna obsahuje jednokřídlé dveře, vedoucí do střední části východní přečerpávací stanice. Západní stěnu tvoří lehká kovová rámová částečně prosklená příčka s dvoukřídlými dveřmi, vedoucími do chodby 1.16.

Kancelář 1.22 je obdélná místnost při jižní fasádě. Severní stěnu lehká kovová částečně prosklená příčka bez otvorů. Východní stěna je bez otvorů. Ve východní části jižní stěny se nachází okenní nika se segmentovým záklenkem s dvoukřídlým dřevěným oknem se segmentově zakončeným nadsvětlíkem. Okenní nika je rámována ze západní strany přístěnným pilířem s konzolovým zakončením. Západní stěnu tvoří lehká kovová rámová částečně prosklená příčka s jednokřídlými dveřmi, vedoucími do chodby 1.16.

Místnost 1.23 se nachází ve střední části strojovny. Jedná se o úzkou obdélnou místnost, orientovanou S-J směrem, přístupnou ze západu jednokřídlými dveřmi z místnosti 1.21. Místnost 1.23 obsahuje vložené ocelové mezipatro. Západní stěna obsahuje tři dveřní niky se segmentovými záklenky, přičemž střední nika obsahuje zmíněné dveře, zbylé niky jsou zaslepené.

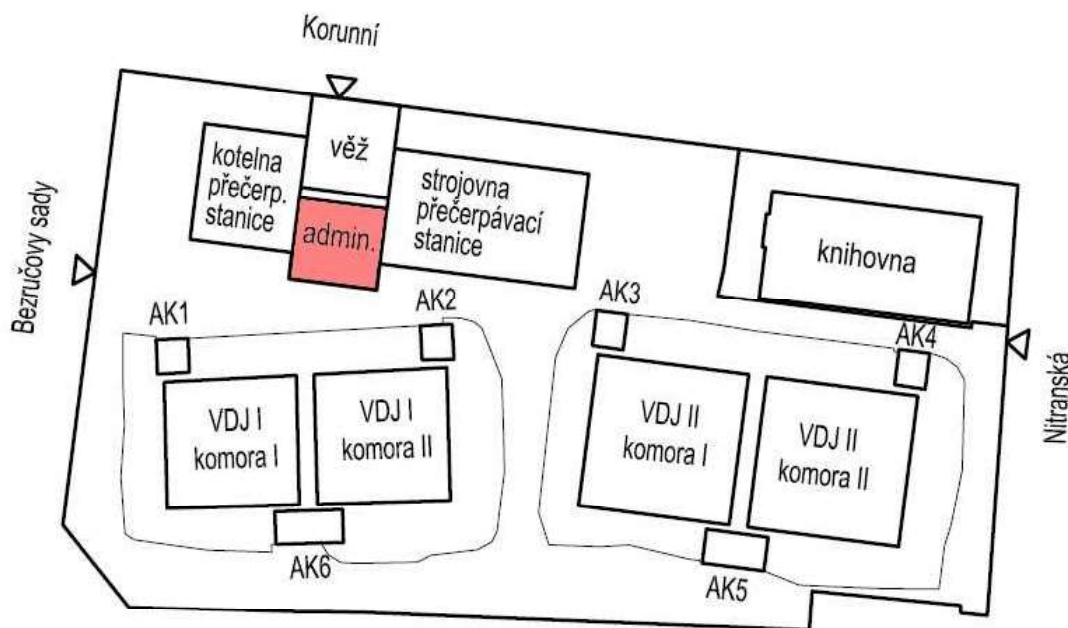
Místnost 1.24 se nachází v jižní části střední části strojovny. Je přístupná jednokřídlými dveřmi ze severu z místnosti 1.23. Východní stěna obsahuje niku s přímým překladem. Při jižní stěně se nachází dvojice přístěnných pilířů s konzolovým zakončením. Západní stěna obsahuje zaslepenou dveřní niku se segmentovým záklenkem.

Hala 1.25 zabírá celou plochu východní části strojovny. Jedná se o trojlodní prostor, kdy na jednotlivé lodě je dělen betonovými sloupy obdélného průřezu s průvlakem, orientovanými S-J směrem. Severní stěna obsahuje 4 okenní niky se segmentovými záklenky s dvoukřídlými dřevěnými okny se segmentově zakončenými nadsvětlíky. Východní stěna obsahuje také 4 okenní niky se segmentovými záklenky s dvoukřídlými dřevěnými okny se segmentově zakončenými nadsvětlíky. V jižní stěně je ve střední lodi prolomen rozměrný průjezd s přímým překladem s plechovými dvoukřídlými garážovými vraty. Ve východní části jižní stěny se nachází okenní nika se segmentovým záklenkem s dvoukřídlým dřevěným oknem se segmentově zakončeným nadsvětlíkem. Západně od prolomeného průjezdu se nachází

zmenšená okenní nika s vysokým parapetem a se segmentovým záklenkem. Okno je jednokřídlé dřevěné výklopné. Na západním konci jižní stěny se nachází okenní nika se segmentovým záklenkem s dvoukřídlým dřevěným oknem se segmentově zakončeným nadsvětlíkem. Západní stěna je bez otvorů vestavěná pod průvlak a mezi sloupy konstrukčního systému zastropení. Střední sloupy jsou opatřeny výrazným žlutočerveným pruhovaným nátěrem. Podlaha je betonová. Strop je panelový betonový s průvlaky.

Půda východního křídla přečerpávací stanice je přístupná z patra administrativní budovy. Jedná se ocelovou příhradovou vazníkovou konstrukci. Vazník je trojúhelný s dvakrát zalomeným spodním pásem. Spodní pás tvoří dva L profily 50x50x5, spojené do tvaru obráceného T. Horní pás tvoří dva U profily, spojené do tvaru písmene I. Středové věšadlo tvoří dva L profily 50x50x5, do tvaru X, stejně tak kratší krajní diagonála. Delší diagonálu tvoří jeden L profil 50x50x5. Jednotlivé prvky jsou propojené styčníkovými deskami, do kterých jsou prvky zanýtované. Vazníky jsou uloženy do severní a jižní zdi a částečně podepřeny pilířovými konzolami. Vazníky jsou na středu spodního pásu propojeny dvojicí L profilů 50x50x5 ve tvaru obráceného T. Vazníky nesou na každé straně 3 vaznice profilu písmene I, na které jsou umístěny dřevěné trámové krokve. Tyto krokve jsou z obou stran pobity prkny. Podlaha půdy východní přečerpávací stanice je dvouúrovňová. Západní část je nižší. Výškový rozdíl je přibližně 1,5 m. V jižní straně střechy se nachází tři střešní okna (v 2., 4. a 6. poli ze západu). Krov tvoří 6 vazníků, 4 západní jsou ve stejných rozestupech jako v západní části krovu, zbylé dva mají větší rozestupy. Ve spárořezu podbití krokví je patrný rozsah odstraněné střešní větrací nástavby.

3.4.3 Administrativní budova

Administrativní budova je trojtraktová s orientací V-Z. Ve středním traktu se nachází komunikační chodba.

Přízemí

Schodiště je umístěno v SZ rohu administrativní budovy a zabírá severní a střední trakt. Jedná o dvouramenné kamenné konzolové schodiště s páskovou schodnicovou hranou. Sloupek zábradlí na prvním stupni je z umělého kamene. Sloupky zábradlí jsou z ocelového pásku. Jednotlivé sloupky jsou propojeny 4 tyčovými pruty. Ocelový pásek pak nese dřevěné madlo. V severní stěně na mezipodestě se nachází okenní otvor do světlíku, ve které je umístěno jednoduché trojkřídlé dřevěné okno s trojkřídlým nadsvětlíkem. V jižní části východní stěny na podestě v přízemí se nachází dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. Jižní stěna je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. Průchodem s přímým překladem v západní stěně je schodiště propojeno s předsíní 1.01 v západní přečerpávací stanici. Stěny schodiště jsou do výšky přibližně 1,5 metru opatřeny dřevěným obložením. Podlaha podesty v přízemí je krytá obdélnou maloformátovou šedou dlažbou. Mezipodesta je vydlážděna z šestiúhelné slinuté červené dlažby.

Kancelář 1.07 je umístěna v západní části jižního traktu. Severní stěna je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. V severní části východní stěny se nachází průchod s dřevěnými obložkami. Na středu jižní stěny se nachází přibližně čtvercový okenní otvor se zdvojeným trojkřídlým oknem s trojkřídlým nadsvětlíkem. Západní stěna obsahuje obdélný okenní otvor se zdvojeným dvoukřídlým dřevěným oknem s výklopným nadsvětlíkem. Všechny stěny jsou do výšky přibližně 1 metru opatřeny dřevěným obložením. Podlaha je krytá šedou keramickou čtvercovou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Kancelář 1.08 je umístěna na středu jižního traktu a jedná se o přibližně čtvercovou místnost. Severní stěna je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. Východní stěna je bez otvorů. Na středu jižní stěny se nachází přibližně čtvercový okenní otvor se zdvojeným trojkřídlým oknem s trojkřídlým nadsvětlíkem. Západní stěna obsahuje průchod s dřevěnými obložkami, vedoucí do kanceláře 1.07. Všechny stěny jsou do výšky přibližně 1 metru opatřeny dřevěným obložením. Podlaha je krytá šedou keramickou čtvercovou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Kancelář 1.09 je umístěna ve východní části jižního traktu. Severní stěna je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. Východní stěna je bez otvorů. Na středu jižní stěny se nachází přibližně čtvercový okenní otvor se zdvojeným trojkřídlým oknem s trojkřídlým nadsvětlíkem. Západní stěna je bez otvorů. Všechny stěny jsou do výšky přibližně 1 metru opatřeny dřevěným obložením. Podlaha je krytá šedou keramickou čtvercovou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Chodba 1.10 zabírá západní polovinu středního traktu. Severní stěna obsahuje průchod s přímým překladem do hygienického zázemí 1.12. Východní stěna je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní s jednokřídlými deskovými částečně prosklenými dveřmi. Ve východní části jižní stěny se nachází dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi. Zbylou část jižní stěny zakrývá kuchyňská linka. V západní stěně se nachází dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími na podestu schodiště. Podlaha je krytá velkoformátovou keramickou dlažbou s imitací kamene. Strop je plochý a hladký.

Chodba 1.11 se nachází ve východní polovině středního traktu. Zhruba v polovině je předělena nízkou lehkou příčkou se skládacími trojkřídlými dveřmi. Severní stěna obsahuje v západní části dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími do hygienického zázemí 1.13. Ve východní části severní stěny se nachází další dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími do skladu 1.14. Na středu východní stěny je umístěna skříňka elektroinstalace. Jižní stěna obsahuje dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími do kanceláře 1.09. Západní stěna je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní s jednokřídlými deskovými částečně prosklenými dveřmi. Podlaha je krytá čtvercovou keramickou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Hygienické zázemí 1.12 se nachází v severním traktu na východní straně schodiště. Prostor je členěn na předsíň a prostor se dvěma záchodovými kabinami. Kabiny jsou přistavěny k severní stěně. Do kabiny vedou dřevěné jednokřídlé rámové dveře s dřevěnými obložkami. V severní stěně každé z kabin se nachází úzké vysoké jednokřídlé okno s výklopným nadsvětlíkem s pákovým mechanismem. Příčky kabin jsou vysoké přibližně 2,5 metru. Příčka mezi předsíní a prostorem s kabinami dosahuje až stropu a je prolomena dveřním otvorem s ocelovou rámovou zárubní s jednokřídlými deskovými dveřmi. Podlaha je krytá keramickou obdélnou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Hygienické zázemí 1.13 se nachází v severním traktu a jedná se o úzký obdélný prostor s orientací S-J. Prostor je nízkými zděnými příčkami, vysokými přibližně 2,2 metry na dva sprchové kouty

při západní stěně a sprchovou kabinu při severní stěně. Sprchová kabina je přístupná dveřním otvorem v jižní příčce s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. V severní stěně prostoru se nachází obdélný okenní otvor s dřevěným dvoukřídlým oknem s výklopným nadsvětlíkem s pákovým mechanismem. Celý prostor hygienického zázemí 1.13 je přístupný z jihu dveřním otvorem s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Podlaha a příčky sprchových koutů jsou kryty čtvercovou keramickou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Sklad 1.14 se nachází ve východní části severního traktu. Severní stěna obsahuje obdélný okenní otvor s dřevěným dvoukřídlým oknem s výklopným nadsvětlíkem s pákovým mechanismem. Východní a západní stěna je zakryta ocelovým policovým systémem. V jižní stěně se nachází dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní a jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími do chodby 1.11. Podlaha je krytá obdélnou keramickou šedoběžovou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Suterén

Suterén zasahuje pod celou administrativní budovu. Je přístupný po hlavním schodišti -1.01. Z trojúhelné mezipodesty je severním směrem po vyrovnávacím schodišti přístupný záchod -1.02, který je vestavěn v západní části prostoru světlíku. Záchod tvoří otevřená předsíň a samotná záchodová kabina s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové zárubni. Ve východní stěně podesty schodiště se nachází dveřní otvor, rámovaný ocelovou rámovou zárubní, s jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími do místnosti -1.03. V jižní stěně podesty se nachází dveřní otvor, rámovaný ocelovou rámovou zárubní, s jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími do místnosti -1.04. Podlaha podesty je krytá obdélnou maloformátovou dlažbou. Podlaha trojúhelné mezipodesty je krytá šestiúhelnou slinutou červenou dlažbou.

Místnost -1.03 je čtvercová místnost při severní straně administrativní budovy při světlíku. Místnost -1.03 má nižší úroveň podlahy. Severní stěna obsahuje pod stropem ve východní části horizontální obdélný okenní otvor, vedoucí do světlíku, s obdélným horizontálním oknem. Východní a jižní stěna je bez otvorů. V jižní části západní strany se nachází dveřní nika s přímým překladem s dveřním otvorem, rámovaným ocelovou rámovou zárubní, s jednokřídlými deskovými dveřmi, vedoucími na podestu schodiště -1.01. Dveřní otvor je přístupný po ocelovém vyrovnávacím schodišti schodnicové konstrukce, vedoucím podél jižní stěny. Strop je trámový betonový, nabílený. Podlaha je betonová.

Místnost -1.04 se nachází v JZ rohu suterénu administrativní budovy. V západní části severní stěny se nachází dveřní otvor s ocelovou rámovou zárubní s jednokřídlými deskovými dveřmi. Ve východní části severní stěny se nachází rozměrná nika s přímým překladem. Východní stěna je bez otvorů. Jižní stěna obsahuje dvě okenní niky s přímým překladem pod stropem. Niky obsahují okenní otvory s jednokřídlým dřevěným oknem, ústícím do anglických dvorků. Západní stěna v jižní části obsahuje hlubokou niku s přímým překladem. Stěny jsou opatřeny SDK obkladem. Podlaha je krytá obdélnou maloformátovou keramickou šedou dlažbou. Strop tvoří prkenný podhled.

Místnost -1.05 je úzká obdélná místnost s orientací S-J při východní straně suterénu administrativní budovy. Přístupná je ze severu z prostoru světlíku. V době průzkumu byla nepřístupná.

Patro

Patro administrativní budovy je stejně jako přízemí trojtraktové s komunikačním středním traktem.

Schodiště 2.01 je umístěno v SZ rohu a zabírá severní i střední trakt. Kratší výstupní rameno při západní stěně zpřístupňuje podestu, ze které se vstupuje jednokřídlými dřevěnými rámovými dveřmi s dřevěnými obložkami v západní stěně na půdu západní přečerpávací stanice. Na úrovni horní podesty se v severní stěně nachází přibližně čtvercový okenní otvor do světlíku, ve kterém je umístěno jednoduché trojkřídlé dřevěné okno s trojkřídlým nadsvětlíkem. Ve východní stěně v jižní části na podestu schodiště přímo navazuje chodba ve středním traktu. Severní stěna této chodby obsahuje dva dveřní otvory s ocelovými rámovými zárubněmi s jednokřídlými deskovými dveřmi. Východní stěna chodby je bez otvorů. Jižní stěna chodby a schodiště zároveň obsahuje tři dveřní otvory, zpřístupňující kanceláře v jižním traktu. Dveřní otvory jsou rámovány obložkovými zárubněmi s odděleným nadsvětlíkem. Dveře jsou jednokřídlé rámové, částečně prosklené. Podlahu podesty a chodby tvoří šestiúhelná červená slinutá dlažba. Strop je plochý a hladký.

Kancelář 2.02 se nachází v západní části jižního traktu. V severní stěně se nachází dveřní otvor s rámovou dřevěnou obložkovou zárubní s odděleným nadsvětlíkem. Dveře jsou jednokřídlé rámové, částečně prosklené. Východní a západní stěna jsou bez otvorů. Jižní stěna obsahuje okenní otvor se zdvojeným trojkřídlým oknem s trojkřídlým nadsvětlíkem. V SZ koutu místnosti je vestavěný zděný sprchový kout. Podlaha je krytá béžovou PVC fólií. Strop je plochý a hladký.

Kancelář 2.03 se nachází přibližně na středu jižního traktu. V severní stěně se nachází dveřní otvor s rámovou dřevěnou obložkovou zárubní s odděleným nadsvětlíkem. Dveře jsou jednokřídlé rámové, částečně prosklené. Východní a západní stěna jsou bez otvorů. Jižní stěna obsahuje okenní otvor se zdvojeným trojkřídlým oknem s trojkřídlým nadsvětlíkem. Podlaha je krytá PVC fólií. Strop je plochý a hladký.

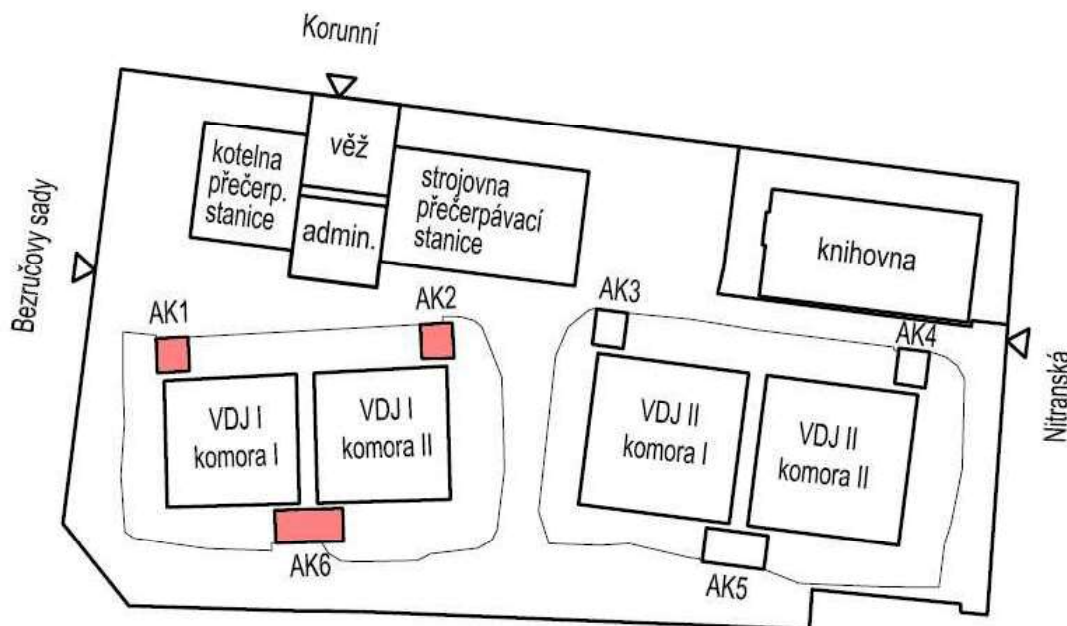
Kancelář 2.04 se nachází ve východní části jižního traktu. V severní stěně se nachází dveřní otvor s rámovou dřevěnou obložkovou zárubní s odděleným nadsvětlíkem. Dveře jsou jednokřídlé rámové, částečně prosklené. Východní stěna obsahuje v jižní části okenní otvor s dvoukřídlým zdvojeným dřevěným oknem s výklopným nadsvětlíkem. Jižní stěna obsahuje okenní otvor se zdvojeným trojkřídlým oknem s trojkřídlým nadsvětlíkem. Západní stěna je bez otvorů. Podlaha je krytá šedou PVC fólií. Strop je plochý a hladký.

Hygienické zázemí 2.05 se nachází v severním traktu na východní straně schodiště. Při severní stěně se nachází dvě záchodové kabiny, oddělené nízkým příčkami s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelových rámových zárubních. V severní stěně každé z kabin se nachází úzké vysoké jednokřídlé špaletové okno s výklopným nadsvětlíkem s pákovým mechanismem. Příčky kabin jsou vysoké přibližně 2,2 metru. V jižní stěně se nachází dveřní nika s přímým překladem s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. V západní části jižní stěny je připevněn pisoár. Na západní stěně je umístěno umyvadlo. Podlaha a stěny do výše přibližně 2 metrů jsou kryté keramickou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

Hygienické zázemí 2.06 se nachází ve východní části severního traktu. Přibližně do středu místnosti kolmo na severní stranu je připojena nízká zděná příčka, ke které jsou z východní strany připojeny tři otevřené sprchovací kouty. Západní podprostor obsahuje v severní stěně obdélný okenní otvor s dřevěným dvoukřídlým špaletovým oknem s výklopným nadsvětlíkem s pákovým mechanismem. Na západní stěně jsou umístěna tři umyvadla. V severní stěně východního podprostoru je prolomen menší obdélný okenní otvor s jednokřídlým dřevěným oknem bez nadsvětlíku. Východní stěna obsahuje dvojité jednokřídlé rámové dveře v obložkové zárubni, vedoucí na půdu východní přečerpávací stanice. V západní části jižní stěny se nachází dveřní nika s přímým překladem s jednokřídlými deskovými dveřmi v ocelové rámové zárubni. Podlaha a stěny do výše přibližně 2 metrů jsou kryté čtvercovou keramickou dlažbou. Strop je plochý a hladký.

3.4.4 Zemní vodojemy

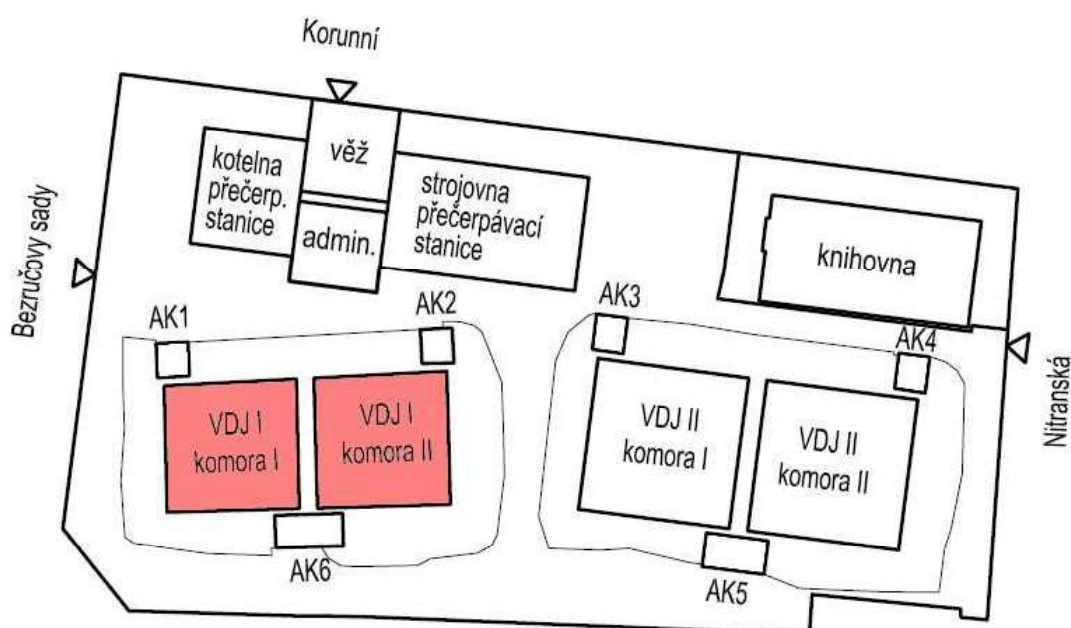
Západní vodojem

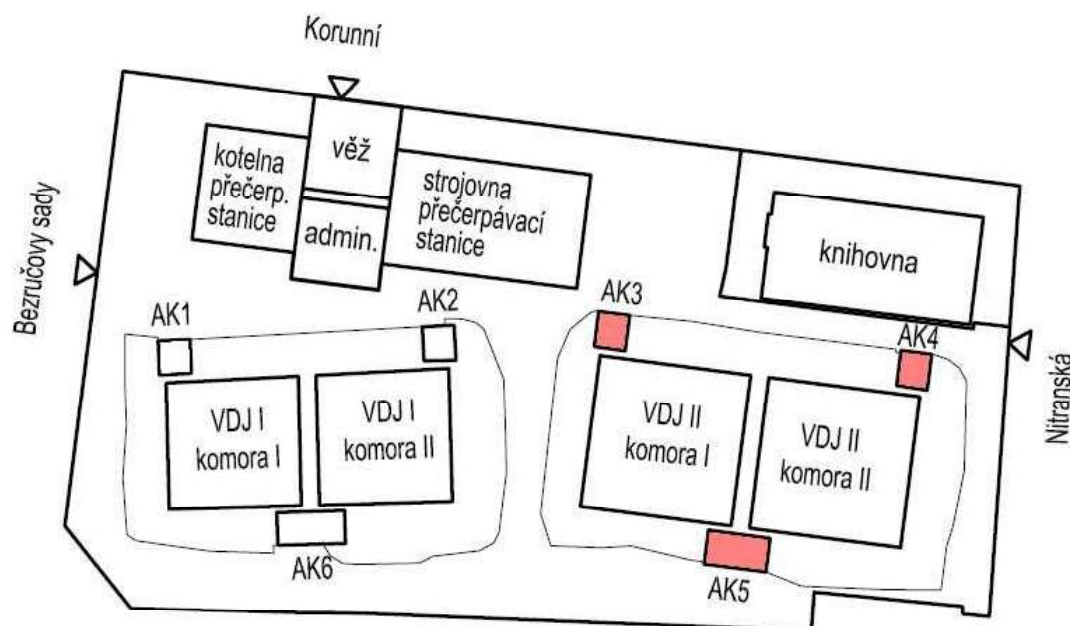
Armaturní komoru AK1 - odtoková tvoří jedna dvoupodlažní klenutá prostora s vloženou kovovou konstrukcí horního podlaží. Na horní úrovni se v severní stěně nachází dveřní nika vstupu z terénu se segmentovým záklenkem a jednokřídlými ocelovými rámovými dveřmi s plechovými výplněmi. Strop tvoří půlkruhovátá valená klenba. Při středu západní stěny je umístěno novodobé točité vřetenové ocelové schodiště do spodní úrovně. Ve spodní úrovni procházejí dvě vodovodní potrubí z přílehlé I. komory vodojemu, S-J směrem rozměrné potrubí DN 500. Pod podlažkou spodní úrovně pak menší potrubí DN 300, vedené jednak z vodojemu, uzavírané šoupětem, následně napojené na V-Z směrem procházející větev vedoucí z armaturní komory 2, u průchodky z AK 1 opatřené šoupětem. Uzávěry ovládané kohouty vytaženými do horní úrovně komory. Při jižní stěně na celou výšku komory osazen vodní sloupec pro měření hladiny ve vodojemu. V západní části severní stěny je umístěno umyvadlo, jehož okolí je obloženo bílým čtvercovým keramickým obkladem.

Armaturní komoru AK2 – odtoková tvoří jedna dvoupodlažní klenutá prostora s vloženou kovovou konstrukcí horního podlaží. Na horní úrovni se v severní stěně nachází dveřní nika vstupu z terénu se segmentovým záklenkem a jednokřídlými ocelovými rámovými dveřmi s plechovými výplněmi. Strop tvoří půlkruhovátá valená klenba. Při západní stěně je umístěno výstupní rameno novodobého ocelového trojramenného schodiště do spodní úrovně. Ve spodní úrovni procházejí z přílehlé II. komory vodojemu dvě potrubí, S-J směrem rozměrné potrubí DN 500. Pod ním menší potrubí DN 300 se šoupětem, zalamující se směrem k západu, k AK 1. Uzávěr ovládaný kohoutem z horní úrovně. Při jižní stěně na celou výšku komory osazen vodní sloupec pro měření hladiny ve vodojemu. Ve východní části jižní stěny v dolní části je umístěno umyvadlo, jehož okolí je obloženo bílým čtvercovým keramickým obkladem, přesahující i na východní stěnu.

Armaturní komoru AK6 – přítoková (rozdělovací komora) tvoří jedna dvoupodlažní prostora s vloženou kovovou konstrukcí. Na středu jižní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem a jednokřídlými plechovými dveřmi. Po stranách jižní stěny se nachází okenní niky se segmentovými záklenky s jednokřídlými kovovými okny se šesti skleněnými tabulkami. Spodní úroveň je přístupná po ocelové žebříku při východní stěně. Strop tvoří soustava segmentových valených kleneb do ocelových traverz. Celým prostorem na výšku prochází mohutné přívodní potrubí DN 700, zaústěné do komory ve spodní části, z přilehlé podzemní komory, které následně stoupá vzhůru, kde se rozděluje na dvě větve do obou komor západního vodojemu, na horních ramenech potrubí ventily, přístupné po lávce. Při podlaze spodní části komory vedeno z jižní strany menší potrubí, rozvětvené do obou komor vodojemu. Při severní stěně na celou výšku komory osazen vodní sloupec pro měření hladiny ve vodojemu.

Zemní vodojem tvoří dva shodné přibližně čtvercové pětilodní prostory s orientací lodí přibližně Z-V. Lodě jsou zaklenuty segmentově valenou cihelnou klenbou a odděleny pilířovou arkádou se segmentovými záklenky. Každou arkádu tvoří čtyři otvory se třemi pilíři. Stěny vyzděny z cihel, opatřeny tvrdou omítkou, valené klenby lodí neomítané, dno komory cihelné s asi 5 cm vrstvou betonové mazaniny. Přístup zajištěn dvojicí poklopů v protilehlých rozích komor, ve vrcholech kleneb soustavě větracích otvorů. V obou koutech na severní straně se nachází zaústění vodovodních potrubí do přilehlých armaturních komor, na jižní straně další dva páry potrubí z přívodní armaturní komory AK6.

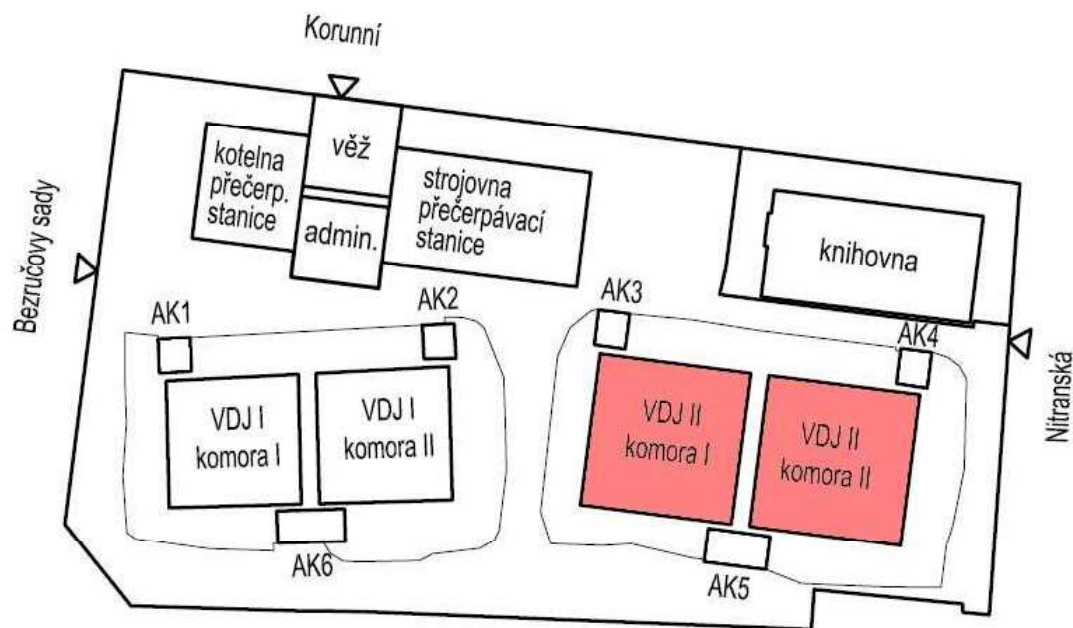
Východní vodojem

Armaturní komoru AK3 – odtoková tvoří jedna dvoupodlažní klenutá prostora s vloženou kovovou konstrukcí podlaží. Na horní úrovni se v severní stěně nachází dveřní nika vstupu se segmentovým záklenkem a jednokřídlými ocelovými rámovými dveřmi s plechovými výplněmi. Nad dveřní nikou se nachází okenní nika s nízkým segmentovým záklenkem s kruhovým okenním otvorem. Strop tvoří půlkruhová valená klenba. Na středu západní stěny je umístěn ocelový žebřík do nižší úrovně. Pod podlážkou spodní úrovně komory prochází S-J z přilehlé I. komory vodojemu potrubí DN 500, opatřené šoupětem. Při jižní stěně na celou výšku komory osazen vodní sloupec pro měření hladiny ve vodojemu. V západní části jižní stěny je umístěno smaltované umyvadlo s kohoutem.

Armaturní komoru AK4 – odtoková tvoří jedna dvoupodlažní prostora s vloženou kovovou konstrukcí. Na horní úrovni se v severní stěně nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem a jednokřídlými ocelovými rámovými dveřmi s plechovými výplněmi. Nad dveřní nikou se nachází okenní nika s nízkým segmentovým záklenkem s kruhovým okenním otvorem. Strop tvoří půlkruhová valená klenba. Na středu západní stěny je umístěn ocelový žebřík do nižší úrovně. Pod podlážkou spodní úrovně komory prochází S-J z přilehlé II. komory vodojemu potrubí DN 500, opatřené šoupětem. Při jižní stěně na celou výšku komory osazen vodní sloupec pro měření hladiny ve vodojemu. V západní části jižní stěny je umístěno smaltované umyvadlo s kohoutem.

Armaturní komoru AK5 – přítoková (rozdělovací komora) tvoří jedna dvoupodlažní prostora s vloženou kovovou konstrukcí. Na středu jižní stěny se nachází dveřní nika se segmentovým záklenkem a jednokřídlými plechovými dveřmi. Po stranách jižní stěny se nachází okenní niky se segmentovými záklenky s jednokřídlými kovovými okny se šesti skleněnými tabulkami, okenní otvory zaslepeny. Spodní úroveň je přístupná po ocelové žebříku při východní stěně.

Strop tvoří soustava segmentových valených kleneb do ocelových traverz. Celým prostorem na výšku prochází mohutné přívodní potrubí DN 700, zaústěné do komory ve spodní části, z přilehlé podzemní komory, které následně stoupá vzhůru, kde se rozděluje na dvě větve do obou komor západního vodojemu, na horních ramenech potrubí ventily, přístupné po lávce. Při podlaze spodní části komory vedeno z jižní strany menší potrubí, rozvětvené do obou komor vodojemu. Při severní stěně na celou výšku komory osazen vodní sloupec pro měření hladiny ve vodojemu.

Zemní vodojem tvoří dva shodné šestilodní prostory s orientací lodí Z-V. Lodě jsou zaklenuty segmentově valenou cihelnou klenbou a odděleny pilířovou arkádou se segmentovými záklenky. Každou arkádu tvoří čtyři otvory se třemi pilíři. Stěny vyzděny z cihel, opatřeny tvrdou omítkou, valené klenby lodí neomítané, dno komory dno komory cihelné s asi 5 cm vrstvou betonové mazaniny. Přístup zajištěn dvojicí poklopů v protilehlých rozích komor, ve vrcholech kleneb soustavě větracích otvorů. V obou koutech na severní straně se nachází zaústění vodovodních potrubí do přilehlých armaturních komor, na jižní straně další dva páry potrubí z přívodní armaturní komory AK5.

4. STAVEBNÍ HISTORIE

Prvním objektem vodárny byl dnešní **západní dvoukomorový zemní vodojem**. Vznikl v roce **1882** na zelené louce, resp. v polích na nejvyšším místě nově se formujícího pražského předměstí. Podélná osa dvojice vodojemových komor byla orientovaná podle silnice na jižní straně areálu. Vodu do něj přiváděla souběžně postavená Vinohradská vodárna v Podolí, situovaná u Vltavy dnešní Podolské třídy. Voda se čerpala ze studně ve Vltavě a za pomoci parních strojů se výtlačným potrubím dostávala do vinohradského vodojemu.⁸⁶

Zemní vodojem o objemu 3000 m³ sestával ze dvou komor, z nichž každá měla 17,5 m x 17,5 m x 5,6 m a byla napůl zahloubena do terénu. Prostor byl uvnitř rozdělen do pěti lodí orientovaných ve směru východ-západ. Jednotlivé lodě byly zaklenuty cihelnou segmentovou klenbou a odděleny pilířovými arkádami o čtyřech obloucích. Konstrukce byly vyzděny z cihel a seshora zatíženy zemním valem. Cihelná **klenba** jednotlivých polí byla klenuta **z vrstev kolmých k ose klenby**. Odvětrávací průduchy čtvercového průřezu ve vrcholu klenby byly umístěny do rozpěrných pasů. Na jižní straně valu komory sdílely veprostřed jednu přítokovou armaturní komoru. Na severní straně valu měla každá komora ve vnějších rozích valu odtokovou armaturní komoru. K výstavbě tohoto vodojemu se nebyla nalezena projektová dokumentace, a nelze vyloučit, že svou finální podobu získal až při rozšiřování areálu při stavbě druhého vodojemu, kdy byl navíc opravován.

S rostoucím městem rostly i jeho nároky na zásobování vodou, a vodárna se roku **1891** rozrostla nejen o **východní**, o něco větší, **dvoukomorový zemní vodojem**, ale také o **věžový vodojem s přečerpávací stanicí**. Všechny nové objekty byly již orientované ve směru nově vzniklé uliční sítě, což vysvětluje lehké natočení vodojemů vůči sobě navzájem.

Nový vodojem objemu 4000 m³ byl v zásadě stejné konstrukce jako vodojem starší, jeho provedení se lišilo pouze v detailech. Půdorysně byl o něco větší, 20,5 m x 20,5 m x 4,67 m, rozdělený na šest lodí arkádami o čtyřech polích. Vnější rozměry dvojice zděných komor pod zemním valem byly 46,20 m x 23,40 m. Na jižní straně valu komory sdílely veprostřed jednu přítokovou armaturní komoru. Na severní straně valu měla každá komora ve vnějších rozích valu odtokovou armaturní komoru. Cihelná **klenba** jednotlivých polí byla klenuta **z vrstev rovnoběžných s osou klenby**. Odvětrávací průduchy kruhového průřezu byly rozmístěny šachovnicovým systémem ob jedno pole. Každá komora byla opálena dvěma vlezky z povrchu valu v blízkosti armaturních komor, na jižní straně v koutech při dělicí zdi, na severní straně nedaleko vnějších severních koutů. Pod jižními vlezky se v koutech nacházely mělké jímký na vodu.

Přečerpávací stanice s vodojemem se sestávala celkem ze čtveřice objektů. Dvě **boční křídla** o třech okenních osách svírala mezi sebou **věžový vodojem** na jižní straně a přízemní **dřevník/uhelnu** na severní straně. Uprostřed se nacházel **dvorek**. V západním křídle stanice byla situována **kotelna**, ve východním **strojovna s parními čerpadly**. Prostory obou křídel byly otevřené až do **krovu**, který byl tvořen na každé straně **trojicí ocelových vazníků**

⁸⁶ POLÁK – BRONCOVÁ – ČÍŽEK – HAVLICE 2015, str. 61, 66-67, 138-140

nýtované konstrukce. Ve strojovně, ve východním křídle mohla již existovat jeřábová dráha (viz dále, přístavba v roce 1894). Na střeše obou křídel se nacházel nad střední částí hřebene odvětrávací nástavec se sedlovou stříškou.

Komín parní kotelny procházel středem věže a ústil na její střeše. **Plechový vodojem** ve tvaru prstence byl umístěn v **6. patře věže**, vodu do něj přiváděla a z něj odváděla dvojice litinových rour. **Schodiště** s kamennými stupni a litinovým zábradlím, situované v jihozápadním koutě věže, vedlo do 5. patra, do 6. patra vedlo litinové točité schodiště v severozápadním koutě, na terasu další litinové schodiště v jihozápadním koutě. Ve vodojemovém patře byla osazena na každé straně čtveřice oken. V **1.-4. patře** se nacházely **byty** pro zřízence. Dispozice uvnitř obytné části věže byla rozdělena v každém patře na čtvrtiny, s komínem uprostřed. V každém patře se nespíše nacházel jeden byt – v plánech nerealizované varianty věže je navrženo po jednom bytě na patro, se záchodem přístupným z chodby. Realizovaná varianta měla schodiště a záchody orientované na jižní stranu, tj. v nižších patrech do dvorku. Schodiště a záchod zabíraly jihozápadní čtvrtinu, kuchyň se sporákem, se spíží a komorou s potrubím pro vodojem jihovýchodní čtvrtinu a v severní polovině věže byly dva pokoje. Přízemí věže bylo kromě přístupu k bytům využíváno přečerpávací stanicí. Na střeše věže byla zřízena rozhledna pro veřejnost, která však nebyla v provozu déle než pár let.

Celý areál byl opatřen ohradní zídkou s **plotem** v roce **1893**. Předpokládáme, že plot probíhal i po jižní hranici parcely, která kopírovala průběh cesty mezi usedlostmi Heinovkou a Feslovou, která zanikla snad až po roce 1900. Na východní, západní a severní straně plot fixoval rozvržení nové uliční sítě. Snad ze stejné doby pochází i parková úprava zemních valů s trávnikem a cestičkami, jak zobrazuje dobová (datovaná kolem 1905) pohlednice.

Již po čtyřech letech, v roce **1894** se **přečerpávací stanice rozšiřovala a rozšiřovalo se vybavení** (nové kotle a nové elektrodynamické stroje ke stávajícím přečerpávacím strojům). Východní křídlo, kde se nacházela strojovna, bylo prodlouženo o další tři okenní osy. Interiér byl upraven s přízdnými pilastry flankujícími okenní otvory, osazené kovovými výplněmi s malými skleněnými tabulkami. Stylizované hlavice pilastrů ve výši záklenků oken nesly jeřábovou dráhu v rozsahu celého křídla. Podle dochovaných (nedatovaných) plánů měly stroje zde umístěné sloužit nejen pro potřeby vodárny k čerpání vody do věžového vodojemu, ale i k výrobě elektřiny pro elektrické dráhy a osvětlení Národního domu. Pro rozvod páry, vody a kabelů po objektu sloužily podzemní kanály. Pohlednice z prvních dvou desetiletí 20. století zobrazují dvojici komínů při jižní fasádě strojovny.

Hodiny na věži byly instalovány zřejmě v roce **1901**, kdy byla pro jejich instalaci na každé straně zazděna dvě ze čtyř oken v 6. patře.

V roce **1914** přešla vodárna z parního na **elektrický pohon**. Také přestala odebírat vody z Vltavy z areálu v Podolí a **přešla na vodu káranskou**.

V roce **1933** byla dokončena přestavba objektu čerpací stanice. Po přechodu na elektrický pohon byly prostory kotelny a strojovny uvolněny a adaptovány na **vodoměrnou stanici a zkušebnu vodoměrů**. Prostory byly v úrovni korunní římsy přestropeny železobetonovou konstrukcí s průvlaky na sloupech. V západním křídle vznikla hala o devíti zhruba čtvercových

polích se čtyřmi pilíři v osách mezi okny. Ve východním křídle vznikl obdobný prostor na šířce krajních (východních) okenních os. V úseku prvních dvou okenních os byl vyčleněn prostor pro adaptovanou přečerpací stanici, s nižším přestropením než sousední hala. Pruh v rozsahu meziokenního pilíře mezi druhým a třetím oknem byl na celou šířku budovy využit jako rozváděcí komora, se třemi vstupy z přečerpací stanice. Starší, snad původní, železná okna byla nahrazena dřevěnými, v obdobném členění na malé tabulky.

V první polovině 30. let vyrostl v těsném sousedství, v jižní části domovního bloku, poblíž západního vodojemu, sbor Československé církve husitské. Zhruba ve stejné době se v severovýchodním koutě vyděluje z areálu vodárny obdélná parcela pro budovu městské knihovny.

V místě skladu na dříví a uhlí byla postavena podsklepená **jednopatrová administrativní budova** s kanceláři a šatnami. Patrně bylo využito obvodového zdiva kůlny, které se dnes může nacházet v jižní, východní a západní obvodové zdi a v traktové zdi v chodbě. Podsklepení objektu bylo patrně provedeno v železobetonu. Ve sklepě s železobetonovým žebrovým stropem byla umístěna kotelna ústředního topení, sklad koksu a sklepy pro byty ve věži.

V 50. a 60. letech probíhaly úpravy charakteru údržby nebo opravy (omítky, podlahy, výměna dveří, elektroinstalace apod.) V roce **1962** byla z provozu **vyřazena věž**, v roce **1975** byl **ukončen provoz přečerpací stanice**. Snad na konci 60. let, kdy byly projektovány úpravy v armaturních komorách, zde byly osazeny kovové schůdky a podlázky. V roce 1987 vznikla před východní fasádou východního křídla trafostanice. V roce **1994** bylo pro nevyužívanou přečerpávací stanici **zrušeno vodoprávní povolení**.

Na počátku 90. let byla přestavěna koksová kotelna na plynovou, a parní systém nahrazen teplovodním. Zřejmě z této doby tak pocházejí prostory vydělené z haly v západním křídle, mezi nimiž je také novodobá kotelna. Taktéž byla provedena generální oprava fasády a střechy, která zahrnovala restaurování městského znaku, opravu hodinového stroje a osazení kopií nárožních soch.

V roce 1996 byla postavena komora vedle schodiště v 5. patře. V to době již existovala místnost vydělená z jihovýchodní čtvrtiny půdy v témže patře. Již bylo zaslepeno točité schodiště do vodojemového patra, které bylo nahrazeno dřevěnými schody na půdě v severovýchodní čtvrtině půdy.

V roce 2000 byly ve 4. patře sloučeny dva byty do jednoho. Menší byt se sestával z jedné místnosti v severozápadní čtvrtině půdorysu, větší byt ze dvou místností ve východní polovině věže. Koupelny a kuchyňské kouty byly vyděleny z hlavních prostor, společný záchod byl situovaný na chodbě vedle schodiště. Vzhledem k číslování bytů jako byt č. 5 a 6 usuzujeme, že v té době se ve čtyřech patrech nacházelo celkem 6 bytů, takže ve dvou patrech se nacházelo po dvou bytech a ve dvou patrech po jednom bytě. V roce 1982 je ve 2. patře zaznamenán jeden byt s koupelno v severovýchodní čtvrtině půdorysu věže.

V roce 2000 byly také opravovány tzv. mezideponie z betonových tvárnic v okolí zemních vodojemů.

V roce 2003 byla provedena modernizace hygienických zařízení v 1. patře administrativní budovy, spojená s přepříčkováním, zazdívkou východního okna z vnitřní strany.

V roce 2012 byly adaptovány prostory v západní polovině přízemí věže a přečerpací stanice v západní části východního křídla na kancelářské prostory se zázemím. Kanceláře byly odděleny lehkými příčkami. Ve věži byly zachovány dochované prvky technologického vybavení (potrubí, kanalizační poklop, konzola s izolátory, kovová vrata a dvířka pro skříňky TZB), repasovány kovové a dřevěné dveře, osazeny novodobé kopie oken. Nade dveřmi v bývalé trafostanici v severovýchodní čtvrtině věže byl odhalen nápis s číslem 289. Průchod do chodby administrativní budovy byl zazděn.

5. HODNOCENÍ AREÁLU A OBJEKTŮ

Následující kapitoly shrnující hodnocení památky jsou ovlivněny názorem autora průzkumu, aktuálním stavem objektu i soudobého přístupu památkové péče.

Areál vinohradské vodárny vznikl v 80.-90. letech 19. století, v době prudkého rozvoje pražských předměstí. Vodojem, který se po dokončení sestával ze dvou dvoukomorových zemních vodojemů a věžního vodojemu s přečerpávací stanicí, zásoboval vodou nejen Vinohrady, ale i Žižkov, Strašnice, Nusle, Vršovice a Pankrác. Nejprve se odebírala voda z vodárny v Podolí, později z Káraného, Terasa věže sloužila také jako rozhledna pro veřejnost. Původně parní stroje přečerpávací stanice byly v průběhu času nahrazeny elektrickými. V roce 1929 doplnila přečerpávací stanici přístavba administrativní budovy. V roce 1962 byla věž a v roce 1975 přečerpávací stanice vyřazena z provozu. V roce 1991 byla věž vodárny prohlášena za kulturní památku.

Všechny objekty areálu vykazují vysoký podíl dochovaných historických konstrukcí. Konstrukce všech stavebních fází jsou dobře čitelné a dochované. Po vyřazení vodárny z provozu v druhé polovině 20. století probíhaly v areálu pouze utilitární zásahy menšího rozsahu (venkovní prostory pro sklad materiálu, přístřešky, trafostanice). V administrativní budově a budově vodojemu docházelo taktéž k menším úpravám charakteru údržby a modernizace (opravy fasád a střech, hygienická zařízení, systém vytápění). Objekty vodojemů a armaturních komor zůstaly ve stavu při ukončení provozu, s výjimkou základní údržby.

Věžní vodojem byl vystavěn ve výstavném novorenesančním stylu s fasádou připisovanou architektu Antonínu Turkovi, který byl autorem i mnoha dalších veřejných staveb, nejen na Vinohradech. Ostatní objekty, včetně drobných domků armaturních komor, jsou architektonicky střídmejší, s typickým industriálním dekorem konce 19. století.

Věžový vodojem Vinohradské vodárny patří k nejvýstavnějším vodojemům přelomu 19. a 20. století na území dnešní Prahy. Srovnatelný je pouze s letenskou vodárenskou věží, která byla součástí vodárenského areálu s přečerpávací stanicí a jedním zemním vodojemem v Bubenči a v provozu byla v provozu v letech 1888 - 1913. Z tohoto areálu se dochovala pouze věž. Slohově podobný je pak také menší věžový vodojem Ústředních jatek (1895) v dnešní Pražské tržnici v Holešovicích, ze kterého se dochovalo jen obvodové zdivo. Další věžové vodojemy na území Velké Prahy, jako například vršovický vodojem Na Zelené lišce (1907), vodárenská věž Mazanka (1902-03) v Libni mají už zcela jiný charakter.⁸⁷

Areál vinohradské vodárny je cenný ve své celistvosti, s minimem nevhodných novodobých zásahů, včetně původního oplocení. V armaturních komorách se dochovala i technologická zařízení (potrubí, šoupata, měřidla hladin vody). Dobře ilustruje rozvoj města a rozvoj vodárenství na přelomu 19. a 20. století, stejně jako další vývoj ve druhé polovině 20. století, který znamenal ukončení provozu a přechod na jiné systémy zásobování hlavního města pitnou vodou.

⁸⁷ POLÁK – BRONCOVÁ – ČÍŽEK – HAVLICE 2015

6. NÁMĚTY PRO POTŘEBY PAMÁTKOVÉ PÉČE

6.1. Hodnotné prvky a detaily

6.1.1. Areál

- Oplocení, vč. vjezdových pilířů a nákolníků
- Hmotové řešení věžového vodojemu, křídel přečerpávacích stanic a administrativní budovy
- Působení věže jako dominantního prvku v panoramatu města

6.1.2. Zemní vodojemy

- Konstrukce zemních vodojemů (základní vnitřní řešení - pilíře, klenby)
- Hmotové řešení a architektonické členění fasád armaturních komor
- Kamenná ostění jižních armaturních komor
- Dochovaná technologie (potrubí, šoupata, kohouty, měřidla hladiny vody)

6.1.3. Věžový vodojem (nemovitá kulturní památka)

- Fasáda, vč. všech prvků (architektonické členění, znaky, sochy, hodiny, pylony apod.) a členění
- Komín
- Cementová dlažba na schodišti a vstupním prostoru (místy poškozená)
- Schodiště, včetně zábradlí a dlažby na podestách
- Dochované starší dveře včetně zárubní
- Litinová točitá vřetenová schodiště v 5. a 6. patře
- Vodovodního potrubí v JV prostorech věžového vodojemu, vedoucí skrz jednotlivá podlaží
- Nadsvětlík z chodby na schodiště v přízemí 1.27/1.28
- Dochované prvky technologických zařízení (konzola s izolátory v přízemí věže), poklopy šachet, kovová dvířka skříněk TZB
- Okenní výplně zazděných oken v 1. patře
- Nápis 286 v přízemí věže 1.18

6.1.4. Přečerpávací stanice

- Fasáda přečerpávacích stanic, členění okenních výplní
- Střešní konstrukce (ocelový krov, podbití), včetně stop po větracích nástavbách
- Hlavice přízdních pilastrů v prostoru kanceláří (1.15, 1.20, 1.21, 1.23) východního křídla

6.1.5. Administrativní budova

- Členění fasád
- Schodiště, včetně zábradlí a dlažeb mezipodest
- Dveře na záchody v 1.12, včetně kování
- Okenní výplně oken orientované do světlíku
- Dveře s nadsvětlíkem do 2.03 a 2.04

- Dlažba v chodbě 2.01

6.2. Závady

6.2.1. Areál

- Sešlost a zanedbanost oplocení, částečně chybějící prvky, novodobé prvky
- Poškozené asfaltové a betonové povrchy v areálu

6.2.2. Zemní vodojemy

- Betonovými panely vymezené prostory deponií ve východním svahu západního vodojemu a při jižním svahu východního vodojemu
- Plechové objekty v jižním svahu západního vodojemu

6.2.3. Věžový vodojem (nemovitá kulturní památka)

- Zaslepené litinové točité schodiště v 5. patře
- Zazdívka východního (vstupního) otvoru na severní fasádě

6.2.4. Přčerpávací stanice

- Posprejované fasády
- Garážová ocelová vrata v západním i východním křídle, vč. betonových nájezdů
- Novodobé mříže v okenních otvorech
- Rozpříčkování prostor přčerpávacích stanic
- Korodující plechová střešní krytina
- Přístavba k východní fasádě východního křídla

6.2.5. Administrativní budova

- Dřevěné obložení místností
- Novodobé mříže v okenních otvorech
- Nefunkční, zanedbaný a zanesený světlík
- Korodující plechová střešní krytina
- Řešení anglických dvorků

6.3. Náměty pro péči o areál a objekty

Kapitola shrnuje názory autorů zprávy na další zacházení s objektem. Jedná se o doporučení ovlivněná aktuálním poznáním objektu, osobními zkušenostmi, znalostmi i možnostmi soudobého přístupu k historickým objektům. Navržená opatření nenahrazují závazná vyjádření příslušných orgánů státní památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění.

Areál vinohradské vodárny se poměrně unikátně dochoval v celém svém rozsahu i několik desítek let po vyřazení z provozu. Nabízí se tedy možnost tohoto využít a vložit do areálu nové funkce tak, aby sem vrátily život, zamezily dalšímu chátrání a zároveň zachovaly genia loci tohoto místa klíčového pro rozvoj velkoměsta.

Doporučujeme respektovat celistvou historickou podobu objektů, a to včetně korektur druhotně upravených detailů, například při opravě fasády věže obnovit druhý vstupní otvor na severní fasádě, nebo jeho slepou variantu ve štku, aby byla obnovena symetrie dvojosové fasády. Na jižních fasádách přečerpávací stanice v závislosti na vkládané funkci upravit necitlivě probourané otvory garážových vrat. Na zvážení je otevření prostorů přečerpávací stanice do krovu a navrácení větracích nástaveb v rozsahu dvou os polí krovové konstrukce v každém křídle. Z pohledu stavebního vývoje je současná vestavba do původně otevřených hal kotelny a strojovny přečerpávací stanice historickou vrstvou, která je spojena s dalšími výraznými zásahy, především dostavbou administrativní budovy. K diskuzi je zachování nebo odstranění vestavby pro účely opětovného otevření prostor, a to v závislosti na celkové koncepci využití areálu a vlivu zásahu na celkovou podobu objektu a jejího památkového potenciálu.

Odpovídající péči je nutné věnovat výplním otvorů – oknům a dveřím, které se významně podílejí na celkové architektonické podobě (členění výplní, povětšinou zaniklé detaily profilací apod.).

Důležitým a neopominutelným prvkem je i celkové zasazení objektu v urbanismu města, jeho dominantní poloha vzhledem k okolní zástavbě, Korunní ulici i širším kontextu města. Pro historicky uzavřený vodárenský areál je hodnotným prvkem dochované oplocení, které jej vymezuje vůči veřejnému prostoru. Doporučujeme i při změně využití („otevření“) zachování této bariéry, jakožto historického vymezení.

6.3.1. Poznámky k barevnému řešení exteriérů

K fasádám byl v roce 2015 proveden detailní sondážní průzkum, který ověřil základní situace průčelí včetně uměleckých a uměleckořemeslných prvků a nastínil možnosti další obnovy.⁸⁸ Zmíněný průzkum se z důvodu dosahu plošiny a přístupu k objektu zaměřil především na nižší části fasád věže a spodní stavbu bývalé přečerpávací stanice – křídlo kotelny.

Na všech zkoumaných fasádách byla zachycena shodná situace, různou měrou překrytá mladšími vrstvami a v různé míře poškozená. Zachycená původní omítka je vápenná, poměrně jemnozrnná, šedookrové barvy, finalizovaná jemnozrnnou štukovou vrstvou světle okrové barvy, zpracované kovovými nástroji. Na této omítce byl nalezen ve všech sondách **celoplošný monochromní nátěr velmi tmavého okru nebo tmavě hnědé**, napodobující patinovanou

⁸⁸ SCHEIB – SOUČEK 2015.

pískovcovou fasádu. Není vyloučena patinace lazurami, pro větší věrohodnost imitace kamene.⁸⁹

V následujících vrstvách byly s různými odchylkami zachyceny opětovně monochromní nátěry velmi světlého zlatého okru, tmavě hnědozelené, krémově červenohnědé, světlý pomerančový okr, tmavě hnědá, krémově šedofialová, růžová okrová, zelená a na štukové vrstvě současný dvoubarevný nátěr z obnovy v 90. letech 20. století.

Stejná situace se nachází i na plastických dekorativních prvcích, štukové prvky byly provedeny se zbytkem fasády v **monochromní tmavé barevnosti**.⁹⁰ Stejně byl proveden i v současnosti barevně provedený erb Královských Vinohrad, tj. v monochromní barevnosti společně se zbytkem fasád.⁹¹

Současné nárožní sochy andělů na věži jsou novodobé kopie, výdusky z umělého kamene z roku 1992, v současnosti v havarijním stavu, původní plastiky byly zhotoveny z kufsteinu, bez nátěru.⁹² Stejně byly patrně zhotoveny čtyři vrcholové pylony na věži.⁹³

Fotografie věže a části strojovny přečerpávací stanice po doplnění hodin, na fasádách je patrné tmavé monochromní zbarvení, a to včetně dekorativní výzdoby. [Muzeum hl. města Prahy]

⁸⁹ SCHEIB – SOUČEK 2015, s. 5.

⁹⁰ SCHEIB – SOUČEK 2015, s. 6.

⁹¹ SCHEIB – SOUČEK 2015, s. 8.

⁹² SCHEIB – SOUČEK 2015, s. 3-4.

⁹³ SCHEIB – SOUČEK 2015, s. 6.

Výše zmíněná zjištění korespondují s poznáním stavebněhistorického průzkumu, jak podle vlastního průzkumu objektu (vizuálního posouzení starší sondáže i poškozených partií fasád), tak podle historické ikonografie. Fotografie zachycují objekt prakticky od jeho vzniku. Toto odpovídá i současnému poznání barevnosti architektury druhé poloviny 19. století.⁹⁴ Pro neorenesanční architekturu je odpovídající „materiálová barevnost“ imitující kamenné zdivo, ve většině případů **monochromní**, většinou v nevýrazných a často tmavších odstínech. Zde je doloženo provedení v **tmavém okru až tmavě hnědé barvě**, včetně možného poměrně typického patinování lazurami, které přibližuje vzhled povrchu kamennému vzoru. Imitace dražšího a náročnějšího kamenného povrchu je typickým průvodním znakem architektury 19. století, zvláště neoslohové architektury, převzatá z barevnosti klasicismu. Ten ve snaze napodobit antické vzory přejímá i jejich barevnost, navíc i pod vlivem romantismu a jeho představách o podobě historických staveb.⁹⁵ V kontrastu s touto barevností je pak plastické členění, které je hlavním nositelem vyznění architektury objektu.

Obdobně lze otázku barevnosti aplikovat i na okenní rámy, kde se používaly koncem 19. století často barvy tmavší, nebo se využívalo fládrování, tj. imitace dřeva. Tmavší nátěry v případě vodárny potvrzují i historické fotografie.

Z důvodu dochování poměrně celistvé architektonické podoby celého areálu doporučujeme respektování originální historické podoby objektu, a to včetně jeho původního barevného vyznění. Doporučujeme respektování závěru a návrhů na opravu fasády a restaurování plastické výzdoby dle výše zmíněného průzkumu z roku 2015.⁹⁶ Dle jeho výsledků je důrazně doporučen další zpodobňující průzkum erbů Vinohrad na věži. Zároveň doporučuje i další průzkum omítek v exteriérech areálu, a to na armaturních komorách, dále i v interiéru objektu, kde jsou místy patrné pozůstatky staršího barevného řešení (vstupní prostor a schodiště ve věži, patro bývalé nádrže ve věži apod.

⁹⁴ Například MACEK 2009, s. 35.

⁹⁵ ŠANDA nedatováno, s. 10-11, 14.

⁹⁶ SCHEIB – SOUČEK 2015, s. 10-11.

7. NÁMĚTY NA DALŠÍ PRŮZKUMY

Tento SHP nemohl vyčerpát veškeré možnosti poznání objektu. Mnohé zůstává zatím například díky nepřístupnosti částí objektu nebo nedostupnosti archivních pramenů nezodpovězeno, nebo ve stádiu úvah a spekulací. Při provádění průzkumu tak vyvstaly požadavky na doplňující průzkumy, které mohou přinést hlubší poznání památky, které lze využít při její obnově.

7.1 Nevyřešené otázky

- Autorský podíl stavitele Antonína Turka (patrně pouze výtvarné pojetí fasády).
- Přesná lokalizace komínů u strojovny východního křídla a jejich napojení na systém
- Byly nárožní pylony koncem 80. let opravdu z věže sneseny, nebo pouze postaveno lešení, které zabránilo padání omítky dolů na chodník? Byly pylony v této době opraveny?

7.2 Náměty na další průzkumy

- **Stavebnětechnologický průzkum** (stáří dochované technologie v zemních vodojemech, podíl původních konstrukcí)
- **Archeologický výzkum** při zemních práce v prostoru bočních křídel přečerpávací stanice (někdejší kotelna a strojovna), v případě pozitivních nálezových situací dokumentace archeologická a stavebněhistorická.
Strojovna, kotelna i věž byly propojeny podzemními kanály, jejichž fragmenty se mohly dochovat pod podlahou.
- **Rozšíření archivní rešerše** by mohlo přinést další poznatky například o podobě interiérů strojovny a kotelny, věže, detaily úpravy areálu, nebo dokonce o původní podobě západního vodojemu (lišila-li se od podoby po opravách při stavbě východního vodojemu).
- **Pasportizace a inventarizace** architektonických a uměleckořemeslných prvků pro účely obnovy objektů, tj. popis, zhodnocení stavu a návrhu opatření k obnově a správu objektů. Týká se především zmapování a podrobné dokumentaci starších nebo druhotně použitých prvků, oken, dveří, kamenných prvků atd., důraz kladen na zachycení pozice, tvaru, provedení, povrchové úpravy prvků, jejich stavu.
- Doplňující sondážní **průzkumy omítek a barevnosti konstrukcí a prvků**, případně **restaurátorský průzkum**, včetně námětů a návrhů obnovy a zajištění případných uměleckohistorických prvků stavby, obnovy a provedení omítek, nátěrů. Možno kombinovat s **materiálovým průzkumem**, především u historických omítek a malt, pro určení jejich složení při jejich obnově.

8. ZÁVĚR

Stavebněhistorický průzkum přispěl k poznání vývoje areálu vodárny někdejšího pražského předměstí. **Věžní vodojem**, který je od 3. 6. 1991 nemovitou kulturní památkou (rejstříkové číslo ÚSKP 47348/1-2151) byl vystavěn **spolu s parní přečerpávací stanicí a dvoukomorovým zemním vodojemem v roce 1891**. Významně se tak rozšířily možnosti a kapacitu zásobování obyvatel rostoucích předměstí vodou, když **první dvoukomorový zemní vodojem z roku 1882**, napájený vodou z vinohradské vodárny v Podolí, přestával dostačovat, a zformoval se vodárenský areál tak, jak ho známe v podstatě dodnes.

První vodojem byl postaven v orientaci staré cesty mezi poli, zatímco nový vodojem a přečerpávací stanice s věží jsou již orientovaný podle nově vytyčené uliční sítě.

Komory zemních vodojemů jsou čtvercové prostory vyzděné z omítaného cihelného zdiva, členěné na **pět resp. šest východozápadně orientovaných lodí oddělených pilířovými arkádami o čtyřech obloucích**. Jednotlivá pole jsou zaklenutá neomítanými cihelnými segmentovými klenbami. V západním vodojemu jsou klenby vyklenuty kolmo na vrcholci a větrací kanálky mají čtvercový průřez, ve východním vodojemu je klenuto rovnoběžně s vrcholnicí kanálky mají kruhový průřez. Zemní valy vodojemů měly na počátku 20. století parkovou úpravu, nejspíše s cestičkami sypanými pískem.

Vodojem **ve věži** se nacházel v **6. patře**, kde jeho **plechová nádrž** vytvářela **prstenec** okolo **středového komína**. V **1.-4. patře** věže byly umístěny **byty** pro zřízence vodárny. Pravděpodobně šlo o schéma jednoho bytu na patře o dvou pokojích a kuchyni, se záchodem přístupným z chodby.

Vodu nahoru do věže vytlačovala **parní přečerpací stanice**, která měla v západním křídle u věže **kotelnu** a ve východním **strojovnu**. Již za tři roky bylo v roce 1894 východní křídlo rozšířeno a stroje v něm umístěné sloužily zřejmě nejen vodárně, ale i výrobě elektřiny pro elektrické dráhy a Národní dům.

V roce **1914** vodárna **přešla z parního na elektrický pohon** a začala vodu odebírat z Káraného. Uvolněné prostory v přečerpací stanici byly v roce **1930** přestavěny na vodoměrnou stanici a zkušebnu vodoměrů. V místě zrušené kůlny na dřevo a uhlí byla postavena **jednopatrová administrativní budova**, která patrně využila části zdiva kolny.

Věžový vodojem přestal sloužit v roce 1962, přečerpávací stanice v roce 1975 a roce 1994 bylo areálu vyřazenému z provozu **odebráno vodohospodářské oprávnění**. Od té doby slouží areál jako administrativní a technické zázemí PVK a PVS a prostory ve věži nadále jako byty.